

LIETUVOS RESPUBLIKOS MOKSLO IR STUDIJŲ ĮSTATYMAS

200 m. d.Nr.
Vilnius

Mokslo ir studijų misija - laiduoti Šalies visuomenės, kultūros ir ūkio klestėjimą, būti kiekvieno jos piliečio visaverčio gyvenimo atrama ir paskata. Lietuvos mokslo ir studijų politika laiduoja mokslo ir studijų kokybę, visų šalies piliečių lygias teises įgyti aukštąjį išsilavinimą ir sąlygas geriausiems siekti mokslinės karjeros, rūpinasi mokslo ir studijų sistemos atitiktimi visuomenės ir ūkio poreikiams, remia jos atvirumą ir tarptautiškumą. Darni mokslo ir studijų sistema grindžia žinių visuomenės plėtotę, žiniomis grįstos ekonomikos stiprėjimą ir darnų šalies vystymąsi, ugdo kūrybingą, išsilavinusią, orią, savarankišką ir verslią asmenybę, palaiko, plėtoja ir kuria Šalies ir pasaulio kultūros tradicijas, kuria dinamišką, konkurencingą šalies ūkinį gyvenimą, socialinę ir ekonominę gerovę.

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis

Šis įstatymas nustato:

- 1) mokslo ir studijų valstybinio reguliavimo ribas;
- 2) studijų kokybės užtikrinimo principus;
- 3) mokslo ir studijų institucijų steigimo, pertvarkymo ir pabaigos teisinius pagrindus;
- 4) aukštojo mokslo kvalifikacijų ir mokslo laipsnių suteikimą ir pripažinimą;
- 5) mokslo ir studijų institucijų valdymą, veiklos organizavimą ir priežiūrą;
- 6) mokslo ir studijų institucijų dėstytojų, mokslo darbuotojų ir studentų teises ir pareigas;
- 7) mokslo ir studijų finansavimą.

2 straipsnis. Įstatymo taikymas

1. Šis įstatymas taikomas Lietuvos Respublikos teritorijoje.
2. Jei tarp šio įstatymo ir kitų teisės aktų nuostatų, išskyrus Lietuvos Respublikos Konstituciją, yra prieštaravimų, taikomas šis įstatymas, jei šiame įstatyme nenustatyta kitaip.
3. Šio įstatymo nuostatos Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijai taikomos tiek, kiek jos neprieštarauja Lietuvos Respublikos krašto apsaugos sistemos organizavimą ir karo tarnybą reglamentuojantiems įstatymams.

3 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos

1. **Akreditavimas** – valstybės įgaliotos institucijos pripažinimas, kad mokslo ir studijų institucija, ar užsienio aukštosios mokyklos filialas, ar studijų programa atitinka teisės aktais nustatytus reikalavimus.
2. **Aukštasis universitetinis išsilavinimas** – išsilavinimas, įgytas baigus pirmosios pakopos arba vientisąsias studijas Lietuvos universitete arba teisės aktų nustatyta tvarka pripažintas kaip lygiavertis užsienyje įgytas išsilavinimas.
3. **Aukštasis koleginiis išsilavinimas** – išsilavinimas, įgytas baigus pirmosios pakopos studijas Lietuvos kolegijoje arba teisės aktų nustatyta tvarka pripažintas kaip lygiavertis užsienyje įgytas išsilavinimas.
4. **Aukštojo mokslo kvalifikacija** – kvalifikacinis (bakalauro, profesinio bakalauro, magistro, meno licenciato) laipsnis, mokslo (daktaro) laipsnis, profesinė kvalifikacija.
5. **Dėstytojas** – asmuo, ugdantis ir mokantis studentus ir klausytojus aukštojoje mokykloje.
6. **Diplomas** – asmens įgytą aukštojo mokslo kvalifikaciją liudijantis dokumentas.

7. **Diplomo priedas** – diplomą papildantis dokumentas, pateikiantis informaciją apie įgyto aukštojo išsilavinimo turinį (studijų rūšį, studijų pakopą, studijuotus dalykus, baigtos programos reikalavimus ir kt.).

8. **Eksperimentinė plėtra** – mokslinių tyrimų ir praktinės patirties sukaupu pažinimu paremti sistemingi darbai, kurių tikslas yra kurti naujas medžiagas, produktus ir įrenginius, diegti naujus procesus, sistemas ir paslaugas arba iš esmės tobulinti jau sukurtus ar įdiegtus.

9. **Fundamentiniai moksliniai tyrimai** – tai eksperimentiniai ir (arba) teoriniai pažinimo darbai, atliekami siekiant visų pirma įgyti naujų žinių apie reiškinių esmę ir stebimą tikrovę, tuo metu neturint tikslo konkrečiai panaudoti gautus rezultatus.

10. **Mokslo ir studijų institucija** – juridinis asmuo, kurio pagrindinė veikla yra studijų vykdymas ir su studijomis susijusi veikla ir (arba) moksliniai tyrimai ir eksperimentinė plėtra.

11. **Mokslo ir studijų institucijos akademinis padalinys** – padalinys, kurio pagrindine veikla yra studijų vykdymas ir (arba) moksliniai tyrimai ir eksperimentinė plėtra.

12. **Moksliniai tyrimai ir eksperimentinė plėtra** – sistemingai atliekamas kūrybinis pažinimo darbas, įskaitant žmogaus, kultūros ir visuomenės pažinimą, ir naujai gautų pažinimo rezultatų panaudojimas.

13. **Mokslininkas** – tyrėjas, turintis mokslo laipsnį.

14. **Mokslinių tyrimų institutas** – įstaiga, kurios pagrindinė veikla yra moksliniai tyrimai ir eksperimentinė plėtra.

15. **Pripažintas menininkas** – menininkas, atitinkantis meno studijų dėstytojui taikomus Vyriausybės nustatytus kvalifikacinius reikalavimus.

16. **Studijos** – ne žemesnį kaip vidurinį išsilavinimą turinčio asmens mokymasis aukštojoje mokykloje pagal tam tikrą studijų programą.

17. **Studijų kreditas** – studijų dalyko apimties matavimo vienetas, grindžiamas studijų rezultatais ir studento darbo laiko apimtimi, reikalingais dalykui įsisavinti. Vienų studijų metų 1600 valandų studento darbo laiko apimtis atitinka 60 kreditų.

18. **Studijų programa** – tam tikros krypties studijų turinio, metodų ir materialijų priemonių, studijoms pasitelkiamo akademinio ir profesinio personalo visuma, taip pat šios visumos aprašymas.

19. **Su studijomis susijusi veikla** – priėmimo studijuoti skelbimas, sutarčių dėl studijų sudarymas ir kita veikla, reikalinga studijoms vykdyti ir (ar) organizuoti.

20. **Taikomieji moksliniai tyrimai** – eksperimentiniai ir (arba) teoriniai darbai, atliekami norint įgyti naujų žinių ir pirmiausia skiriami specifiniams praktiniams tikslams pasiekti arba uždaviniams spręsti.

21. **Tyrėjas** – aukštąjį išsilavinimą turintis asmuo, plėtojantis pažinimą, konceptualizuojantis ar kuriantis naujus produktus, procesus, metodus ir sistemas ar dalyvaujantis atitinkamų projektų vadyboje.

II SKYRIUS MOKSLO IR STUDIJŲ INSTITUCIJOS

4 straipsnis. Mokslo ir studijų institucijų grupės

Mokslo ir studijų institucijos yra dviejų grupių: aukštosios mokyklos ir mokslinių tyrimų institutai.

5 straipsnis. Aukštųjų mokyklų tipai ir veiklos pagrindai

1. Aukštosios mokyklos yra dviejų tipų – universitetai ir kolegijos.
2. Aukštosios mokyklos gali būti valstybinės ir nevalstybinės.
3. Aukštoji mokykla organizuoja ir vykdo studijas, teikia šiame įstatyme nustatytas kvalifikacijas, vykdo mokslinius tyrimus ir eksperimentinę plėtrą ir (ar) meno veiklą, taiko mokslinių tyrimų rezultatus, kaupia mokslo žinias, plėtoja kūrybinę veiklą bei kultūrą, puoselėja akademinės bendruomenės vertybes ir tradicijas.

4. Valstybinė aukštoji mokykla yra viešasis juridinis asmuo, veikiantis kaip biudžetinė arba viešoji įstaiga, turinti Lietuvos Respublikos Konstitucijos ir šio įstatymo nustatytą specialų statusą. Nevalstybinė aukštoji mokykla yra viešasis arba privatus juridinis asmuo.

6 straipsnis. Aukštųjų mokyklų autonomija ir atskaitomybė

1. Aukštosios mokyklos turi autonomiją, apimančią akademinę, administracinę, ūkio ir finansų tvarkymo veiklą, grindžiamą savivaldos principu, akademinė laisve ir apibrėžtą Lietuvos Respublikos Konstitucijos, šio ir kitų įstatymų bei aukštųjų mokyklų statutų.

2. Aukštosios mokyklos turi teisę:

1) pasirinkti studijų, mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros, meno veiklos kryptis ir formas;

2) nustatyti studijų tvarką ir studijų kainą;

3) rengti ir tvirtinti teisės aktų nustatytus reikalavimus atitinkančias studijų programas;

4) leisti studijų, mokslo ir kitą literatūrą;

5) nustatyti savo struktūrą, vidaus darbo tvarką, darbuotojų skaičių, jų teises ir pareigas bei darbo apmokėjimo sąlygas, laikantis įstatymų ir kitų teisės aktų;

6) statuto nustatyta tvarka priimti ir šalinti studentus;

7) skirti stipendijas studentams iš savo ar rėmėjų lėšų;

8) nustatyti bendradarbiavimo su Lietuvos ir užsienio įmonėmis, įstaigomis ir organizacijomis formas;

9) valdyti turtą, juo naudotis bei disponuoti teisės aktų nustatyta tvarka;

10) pasirinkti studijų, mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros darbų, profesionaliosios meno veiklos formas ir kryptis;

11) teisės aktų nustatyta tvarka įgyti kitų teisių ir pareigų.

3. Aukštosios mokyklos Vyriausybės nustatyta tvarka privalo informuoti steigėjus /juridinio asmens dalyvius ir visuomenę apie savo veiklą, studijų kokybės užtikrinimo priemones ir lėšų naudojimą, taip pat teikti Vyriausybės įgaliotoms institucijoms oficialią ir savalaikę informaciją (statistinius duomenis ir dalykinę informaciją) reikalingą mokslo ir studijų sistemos valdymui ir stebėsenai.

7 straipsnis. Universitetas

1. Universitete vykdomos universitetinės studijos, atliekami moksliniai tyrimai ir eksperimentinė plėtra ir (ar) plėtojamas aukšto lygio profesionalus menas. Šią veiklą vykdančios aukštosios mokyklos pavadinime turi būti žodis „universitetas“, arba „akademija“, arba „seminarija“.

2. Universiteto misija yra:

1) sudaryti sąlygas asmeniui įgyti moksliniais tyrimais grindžiamą. Šiuolaikinį mokslo ir technologijų lygį atitinkantį aukštąjį išsilavinimą, aukštojo mokslo kvalifikaciją, ugdyti visapusiškai išsilavinusią, kūrybingą ir verslią asmenybę, kurti švietimui ir mokslui imlią visuomenę, gebančią efektyviai naudotis mokslu ir konkuruoti aukšto lygio technologijų, gaminių ir paslaugų rinkoje;

2) plėtoti mokslinį pažinimą, vykdyti aukšto lygio mokslinius tyrimus ir eksperimentinę plėtrą, rengti mokslininkus, vykdyti mokslinį bendradarbiavimą su Šalies ir užsienio partneriais;

3) teikti paslaugas šalies visuomenės ir ūkio partneriais, mokslinė, šviečiamąja, meno ir kita kultūrine veikla skatinti regionų bei visos šalies raidą.

3. Universitete rengiami specialistai švietimo, kultūros, ūkio ir kitoms šalies reikmėms tenkinti, gebantys savarankiškai dirbti intelektualinį ir kūrybinį darbą bei sudaromos sąlygos asmens įgytoms žinioms ir gebėjimams tobulinti. Rengiami mokslininkai ir (ar) menininkai, stiprinamas mokslo ir studijų poveikis Lietuvos ūkio ir kultūros pažangai bei demokratinės, pilietinės visuomenės įgyvendinimui. Plėtojami šalies humanitarinės, informacinės ir technologinės kultūros ugdymui bei tarptautinei mokslinei ir ūkio kooperacijai būtini mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros darbai.

4. Daugiau kaip pusė universiteto dėstytojų turi būti mokslininkai ir (ar) pripažinti menininkai.

8 straipsnis. Kolegija

1. Kolegijoje vykdomos koleginės studijos, plėtojami taikomieji moksliniai tyrimai ir (ar) profesionalus menas. Šią veiklą vykdančios aukštosios mokyklos pavadinime turi būti žodis „kolegija“.

2. Kolegijos misija yra:

1) sudaryti sąlygas asmeniui įgyti aukštąjį išsilavinimą ir kvalifikaciją, atitinkančius Lietuvos ūkio reikmes ir mokslo bei naujausių technologijų lygį, ugdyti Švietimui ir kultūrai imlią visuomenę, gebančią dirbti sparčios technologijų kaitos sąlygomis;

2) plėtoti regionui reikalingus taikomuosius mokslinius tyrimus, konsultuoti vietos valdžios ir ūkio subjektus;

3) sudaryti sąlygas asmenų įgytoms žinioms ir gebėjimams tobulinti;

4) ugdyti švietimui ir kultūrai imlią visuomenę, gebančią dirbti sparčios technologijų kaitos sąlygomis.

3. Daugiau kaip pusė kolegijos dėstytojų turi turėti ne mažiau kaip 3 metų praktinio darbo patirtį dėstomo dalyko srityje. Praktinės kompetencijos patirtis turi būti tobulinama kolegijos nustatyta tvarka. Dalykus, kuriuos kolegijose turi dėstyti mokslo laipsnį turintys dėstytojai, nustato studijų kryptių reglamentai.

9 straipsnis. Mokslinių tyrimų institutas

1. Mokslinių tyrimų institutas vykdo valstybei ir visuomenei svarbius mokslinius tyrimus ir eksperimentinę plėtrą steigėjo/juridinio asmens dalyvių susirinkimo nustatytoje kryptyse.

2. Mokslinių tyrimų instituto misija yra:

1) vykdyti šalies ūkio, kultūros ir visuomenės plėtrai svarbius ilgalaikius tam tikros krypties (kryptių) mokslinius tyrimus ir eksperimentinę plėtrą;

2) bendradarbiauti su verslo, valdžios ir visuomenės atstovais, vykdyti mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros užsakomuosius darbus, teikti metodologinę, metodinę ir kitą pagalbą;

3) skleisti visuomenėje žinias apie mokslą, diegti jas kultūroje ir švietime, socialinėje ir ūkinėje veikloje, prisidėti prie inovacijomis ir žiniomis pagrįstos ekonomikos kūrimo, žinioms imlios visuomenės ugdymo.

10 straipsnis. Mokslinių tyrimų instituto teisės

Mokslinių tyrimų institutas turi teisę:

1) nustatyti savo struktūrą, vidaus darbo tvarką, darbuotojų skaičių, jų teises ir pareigas, bei darbo apmokėjimo sąlygas, laikantis įstatymų ir kitų teisės aktų;

2) pasirinkti bendradarbiavimo su Lietuvos Respublikos ir užsienio įmonėmis, įstaigomis ir organizacijomis formas;

3) leisti mokslo ir kitą literatūrą, taip pat pasirinkti mokslinius leidinius savo tyrimų rezultatams skelbti ir jų skelbimo būdus;

4) kartu su aukštosiomis mokyklomis rengti mokslininkus, padėti rengti specialistus;

5) skatinti mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros rezultatų panaudojimą ūkio plėtros ir socialinio gyvenimo srityse;

6) vykdyti mokslinius tyrimus ir eksperimentinę plėtrą, ekspertizes, teikti mokslines konsultacijas ir kitas paslaugas savo mokslinių tyrimų srityje pagal sutartis su Lietuvos bei užsienio fiziniiais ir juridiniais asmenimis;

7) valdyti turtą, juo naudotis bei disponuoti teisės aktų nustatyta tvarka;

8) vykdyti ekspertizes, teikti mokslines konsultacijas ir kitas paslaugas mokslo ir technologijų srityje;

9) teisės aktų nustatyta tvarka įgyti kitų teisių ir pareigų.

11 straipsnis. Mokslo ir technologijų parkai

1. Mokslo ir technologijų parkai steigiami įmonėms, veikiančioms taikomųjų mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros srityje, remti, taip pat mokslo ir studijų institucijų atliekamų mokslinių tyrimų rezultatų komercinimui bei mokslinių tyrimų ir ūkio ryšiams skatinti.

2. Mokslo ir technologijų parkų steigimo, veikimo, pabaigos ir pertvarkymo tvarką nustato Civilinis kodeksas ir kiti teisės aktai. Mokslo ir technologijų parkai gali vykdyti valstybės institucijų patvirtintas programas.

3. Mokslo ir technologijų parko ir jo remiamų įmonių tarpusavio santykiai ir įsipareigojimai nustatomi sutartyse.

III SKYRIUS VALDYMAS PIRMASIS SKIRSNIS MOKSLO IR STUDIJŲ POLITIKOS FORMAVIMAS IR ĮGYVENDINIMAS

12 straipsnis. Mokslo ir studijų politiką formuojančios ir įgyvendinančios institucijos

1. Valstybės mokslo ir studijų politiką formuoja Seimas.

2. Valstybės mokslo ir studijų politiką įgyvendinančios institucijos yra Vyriausybė, Švietimo ir mokslo ministerija, kitos ministerijos pagal kompetenciją. Lietuvos mokslo taryba, Lietuvos valstybinis mokslo ir studijų fondas, Studijų kokybės vertinimo centras, Akademinės etikos ir procedūrų įgaliotinis, Tarptautinių mokslo ir technologijų plėtros programų agentūra, Vyriausybės ir Švietimo ir mokslo ministerijos įgalios institucijos, mokslo ir studijų institucijos ir kitos institucijos.

3. Mokslo ir studijų įgyvendinimo, stebėseną, analizę, planavimą ir vertinimą atlieka Švietimo ir mokslo ministerija ir jos įgalios institucijos. Mokslo ir studijų stebėseną ir analizę atlieka valstybės biudžetinė įstaiga Mokslo ir studijų stebėsenos ir analizės centras. Šios įstaigos steigėjo funkcijas atlieka Švietimo ir mokslo ministerija.

4. Švietimo ir mokslo ministerijos patariamoji institucija strateginiais aukštojo mokslo plėtros klausimais yra Aukštojo mokslo taryba, kuri sudaroma ir veikia pagal Vyriausybės patvirtintus nuostatus.

13 straipsnis. Lietuvos valstybinis mokslo ir studijų fondas

1. Lietuvos valstybinis mokslo ir studijų fondas yra valstybės biudžetinė įstaiga. Jį steigia, jo nuostatus ir valdybą tvirtina Vyriausybė.

2. Lietuvos valstybinis mokslo ir studijų fondas Vyriausybės nustatyta tvarka teikia ir administruoja valstybės paskolas studentams, stipendijas doktorantams, kitą finansinę paramą studentams ir mokslininkams, taip pat Vyriausybei pavedus dalyvauja įgyvendinant programinį konkursinį mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros finansavimą iš tam tikslui skirtų valstybės biudžeto ir kitų teisėtai gautų lėšų.

14 straipsnis. Lietuvos mokslo taryba

1. Lietuvos mokslo taryba yra valstybės biudžetinė įstaiga. Ją Vyriausybės teikimu steigia, jos nuostatus ir Vyriausybės siūlomus narius tvirtina Seimas. Lietuvos mokslo taryba yra atskaitinga Seimui ir Vyriausybei.

2. Lietuvos mokslo taryba yra Seimo ir Vyriausybės patarėja mokslo ir studijų politikos klausimais. Lietuvos mokslo taryba dalyvauja įgyvendinant mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros žmoniškųjų išteklių plėtrai skirtas Europos Sąjungos struktūrinių fondų programas, programinį konkursinį mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros darbų finansavimą ir vertina Lietuvoje vykdomą mokslinę veiklą.

3. Lietuvos mokslo tarybą sudaro valdyba ir du ekspertų komitetai: Humanitarinių ir socialinių mokslų komitetas ir Gamtos ir technikos mokslų komitetas.

15 straipsnis. Studijų kokybės vertinimo centras

1. Studijų kokybės vertinimo centras yra valstybės biudžetinė įstaiga. Jį steigia ir jo nuostatus tvirtina Švietimo ir mokslo ministerija. Studijų kokybės vertinimo centras yra atskaitingas Švietimo ir mokslo ministerijai, Studijų kokybės vertinimo centro tarybai ir visuomenei.

2. Studijų kokybės vertinimo centras kartu su aukštosiomis mokyklomis ir kitais socialiniais partneriais įgyvendina valstybinę Lietuvos mokslo ir studijų institucijų veiklos kokybės užtikrinimo politiką.

3. Studijų kokybės vertinimo centro pagrindiniai uždaviniai yra:

1) skatinti aukštųjų mokyklų veiklos kokybę per išorinį jų veiklos kokybės vertinimą bei institucijų ir studijų programų akreditavimą;

2) kurti palankias laisvo asmenų judėjimo sąlygas koordinuojant užsienyje įgytų aukštojo mokslo kvalifikacijų vertinimą ir (ar) pripažinimą akademiniais, profesiniais ir kitais tikslais, taip pat jas vertinant ir (ar) pripažįstant, informuojant fizinius ir juridinius asmenis apie kvalifikacijų įvertinimo bei pripažinimo galimybes Lietuvos Respublikoje ir užsienyje.

4. Studijų kokybės vertinimo centro kolegialus valdymo organas yra Studijų kokybės vertinimo centro taryba. Jos sudėtį ir darbo reglamentą tvirtina Švietimo ir mokslo ministerija. Studijų kokybės vertinimo centro tarybą sudaro devyni nariai. Du narius į Studijų kokybės vertinimo centro tarybą siūlo kvalifikacijų sistemą ir aukštąjį mokslą administruojančios viešojo administravimo institucijos, vieną - ekspertinė mokslo institucija, tris narius - mokslo ir studijų institucijų asociacijos, du narius - darbdavių arba profesinių susivienijimų asociacijos, vieną - studentų atstovybių asociacijos.

5. Studijų kokybės vertinimo centro taryba:

1) teikia Švietimo ir mokslo ministerijai tvirtinti Studijų kokybės vertinimo centro nuostatus bei jo pakeitimus;

2) svarsto ir tvirtina Studijų kokybės vertinimo centro strateginius ir metų veiklos planus;

3) svarsto ir tvirtina metines Studijų kokybės vertinimo centro veiklos ataskaitas;

4) ne rečiau kaip kas penkeri metai organizuoja Studijų kokybės vertinimo centro veiklos išorinį vertinimą, pasikvietus ekspertus iš užsienio valstybių;

5) vykdo kitas Studijų kokybės vertinimo centro darbo reglamente nustatytas funkcijas.

6. Studijų kokybės vertinimo centras ne rečiau kaip kas treji metai teikia Švietimo ir mokslo ministerijai ir visuomenei šalies ir studijų kokybės vertinimo apibendrinimus.

16 straipsnis. Akademinės etikos ir procedūrų įgaliotinis

1. Seimas 5 metams Lietuvos mokslo tarybos teikimu skiria Akademinės etikos ir procedūrų įgaliotinį (toliau - Įgaliotinis).

2. Įgaliotinis nagrinėja skundus dėl akademinės etikos ir procedūrų pažeidimo. Įgaliotinis vadovaujasi Lietuvos Respublikos įstatymais ir tarptautiniais teisės aktais.

3. Nustatęs, kad skundas yra pagrįstas, įgaliotinis:

1) informuoja mokslo ir studijų instituciją apie asmenis, kurie įtariamai padarę akademinės etikos ir procedūrų pažeidimų, jei asmuo yra dėstytojas, studentas, mokslo darbuotojas arba kitas tyrėjas;

2) rekomenduoja darbuotojui atsisakyti dalyvauti vykdomame mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtos projekte;

3) informuoja už atitinkamą sritį atsakingą instituciją;

4) informuoja teisėsaugos institucijas, jei nustatomas nusikalstamos veikos požymis;

4. Seimo prašymu teikia nuomonę dėl akademinės etikos pažeidimo.

5. Įgaliotinio veiklos nuostatus tvirtina Seimas.

17 straipsnis. Lietuvos mokslų akademija

1. Lietuvos mokslų akademija yra valstybės biudžetinė įstaiga, jungianti žymiausius Lietuvos ir savo veikla su Lietuva susijusius užsienio mokslininkus.

2. Lietuvos mokslų akademija veikia pagal savo statutą. Jį priima ir keičia akademijos narių visuotinis susirinkimas. Statutą ir jo pakeitimus tvirtina Seimas.

3. Lietuvos mokslų akademijos nariams gali būti mokamos išmokos. Išmokų dydį ir mokėjimo tvarką nustato Vyriausybė.

ANTRASIS SKIRSNIS

AUKŠTOSIOS MOKYKLOS VALDYMAS

18 straipsnis. Aukštosios mokyklos valdymo organai

1. Aukštoji mokykla įgyja civilines teises, prisiima civilines pareigas ir jas įgyvendina per savo valdymo organus.
2. Valstybinis universitetas turi turėti kolegialius valdymo organus - tarybą ir senatą, taip pat vienašmenį valdymo organą – rektorių.
3. Valstybinė kolegija turi turėti kolegialius valdymo organus - tarybą ir akademinę tarybą, taip pat vienasmenį valdymo organą – direktorių.
4. Nevalstybinės aukštosios mokyklos valdymą reglamentuoja šios aukštosios mokyklos steigimo dokumentai.

19 straipsnis. Valstybinės aukštosios mokyklos taryba

1. Aukščiausias valstybės aukštosios mokyklos valdymo organas yra aukštosios mokyklos taryba (toliau vadinama – taryba).
2. Tarybos funkcijos:
 - 1) tvirtina aukštosios mokyklos viziją ir misiją, rektoriaus (direktoriaus) pateiktą strateginį veiklos planą ir prižiūri jo įgyvendinimą;
 - 2) nustato aukštosios mokyklos darbuotojų parinkimo ir vertinimo principus;
 - 3) nustato aukštosios mokyklos turto išsaugojimo, išteklių ir finansų (taip pat lėšų, skirtų vadovų ir kitų darbuotojų darbo užmokesčiui) naudojimo principus;
 - 4) nustato aukštosios mokyklos rektoriaus (direktoriaus) rinkimo viešojo konkurso organizavimo tvarką;
 - 5) viešo konkurso būdu renka, skiria ir atšaukia aukštosios mokyklos rektorių (direktorių); skiria prorektorius (direktoriaus pavaduotojus) iš rektoriaus (direktoriaus) pasiūlytų kandidatų;
 - 6) vertina, kaip naudojamas aukštosios mokyklos turtas, jai skirtos valstybės ir kitos gautos lėšos; gali siūlyti Švietimo ir mokslo ministerijai inicijuoti aukštosios mokyklos ūkinės ir finansinės veiklos auditą;
 - 7) tvirtina rektoriaus (direktoriaus) pateiktą aukštosios mokyklos metinę pajamų ir išlaidų sąmatą ir Šios sąmatos įvykdymo ataskaitą;
 - 8) tvirtina rektoriaus (direktoriaus) pateiktą aukštosios mokyklos metinę veiklos ataskaitą;
 - 9) kasmet informuoja visuomenę apie aukštosios mokyklos strateginio veiklos plano vykdymo rezultatus;
 - 10) rūpinasi paramos teikimu aukštajai mokyklai;
 - 11) vykdo kitas statute nustatytas funkcijas.
3. Taryba sudaroma iš 9-12 narių. Vieną kandidatą į tarybos narius statuto nustatyta tvarka deleguoja studentai, vieną - dėstytojai ir mokslo darbuotojai, vieną – administracijos ir kiti darbuotojai. Du tarybos narius iš aukštosios mokyklos partnerių skiria švietimo ir mokslo ministras. Kitus kandidatus iš asmenų, nepriklausančių aukštosios mokyklos personalui ir studentams, į tarybos narius gali siūlyti pati aukštoji mokykla, profesinės sąjungos, suinteresuotos įmonės, įstaigos, organizacijos ir fiziniai asmenys. Juos skiria Aukštojo mokslo taryba. Tarybos sudėtį skelbia švietimo ir mokslo ministras.
4. Tarybos nariu gali būti skiriamas asmuo, kuris turintis darbo patirties mokslo, kultūros ar verslo srityje (išskyrus studentų atstovą), ir žinių bei gebėjimų, padedančių siekti aukštosios mokyklos tikslų bei įgyvendinti jos misiją. Tarybos nariu tas pats asmuo gali būti ne ilgiau kaip dvi Tarybos kadencijas iš eilės.
5. Tarybos nariais negali būti Respublikos Prezidentas, Seimo ir Vyriausybės nariai ir politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautojai.
6. Taryba sudaroma 5 metams. Ne vėliau kaip prieš mėnesį iki tarybos kadencijos pabaigos aukštosios mokyklos vadovas skelbia naujos tarybos sudėtį. Pasibaigus tarybos kadencijai naujos tarybos posėdis turi būti sušauktas aukštosios mokyklos vadovo ne vėliau kaip per 15 kalendorinių dienų. Jei aukštosios mokyklos vadovas nesušaunkia tarybos posėdžio, tarybos nariai renkasi patys kitą dieną pasibaigus 15 dienų terminui.

7. Taryba visų savo narių balsų dauguma renka ir atšaukia tarybos pirmininką.
8. Taryba tvirtina savo darbo reglamentą. Taryba sprendimus priima posėdyje dalyvaujančių tarybos narių balsų dauguma. Tarybos posėdžiai yra teisėti, jeigu juose dalyvauja ne mažiau kaip pusė tarybos narių.
9. Aukštosios mokyklos rektorius (direktorius) gali dalyvauti tarybos posėdžiuose, bet be sprendžiamojo balso teisės.
10. Jeigu tarybos narys netinkamai vykdo tarybos reglamente numatytas pareigas, tarybos pirmininkas turi teisę kreiptis į tarybos narį delegavusį / paskyrusį asmenį su prašymu atšaukti paskirtą (išrinktą) tarybos narį.
11. Tarybos nariams gali būti mokamos išmokos iš aukštosios mokyklos lėšų. Išmokų dydį ir mokėjimo tvarką nustato Vyriausybė.

20 straipsnis. Valstybinės aukštosios mokyklos senatas (akademinė taryba)

1. Valstybinės aukštosios mokyklos senatas (akademinė taryba) – yra aukštosios mokyklos akademinė reikalų valdymo organas.
2. Senato (akademinės tarybos) funkcijos:
 - 1) nustato studijų tvarką, tvirtina aukštosios mokyklos vidaus tvarkos taisykles;
 - 2) tvirtina ir kontroliuoja, kaip įgyvendinama vidinė studijų kokybės užtikrinimo sistema;
 - 3) vadovaudamasis tarybos nustatytais aukštosios mokyklos darbuotojų parinkimo ir vertinimo principais tvirtina dėstytojų ir mokslo darbuotojų pareigų kvalifikacinius reikalavimus, nustato dėstytojų ir mokslo darbuotojų atestavimo ir konkursų eiti pareigas organizavimo tvarką;
 - 4) statute nustatyta tvarka šaukia akademinės bendruomenės susirinkimus svarbiems aukštosios mokyklos veiklos klausimams aptarti;
 - 5) tarybai pritarus tvirtina aukštosios mokyklos struktūrą;
 - 6) teikia siūlymus tarybai ir aukštosios mokyklos rektoriui (direktoriui) aukštosios mokyklos lėšų ir turto valdymo bei administravimo klausimais;
 - 7) teikia aukštosios mokyklos garbės vardus;
 - 8) vykdo kitas teisės aktuose ir statute numatytas funkcijas.
3. Senato funkcijos:
 - 1) suderinus su taryba priima ir teikia Seimui tvirtinti universiteto statutą bei jo pakeitimus;
 - 2) tvirtina studijų, mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros programas bei teikia rektoriui siūlymus dėl šių programų finansavimo ir dėl struktūrinių pakeitimų, reikalingų toms programoms įgyvendinti, vertina atliktų tyrimų rezultatus ir visos universiteto mokslinės ir meno veiklos kokybę ir lygį.
4. Akademinės tarybos funkcijos:
 - 1) suderinus su taryba priima ir teikia Vyriausybei tvirtinti kolegijos statutą bei jo pakeitimus;
 - 2) tvirtina studijų programas bei teikia direktoriui siūlymus dėl šių programų finansavimo ir dėl struktūrinių pakeitimų, reikalingų toms programoms įgyvendinti, vertina atliktų tyrimų rezultatus ir visos kolegijos mokslo taikomosios ir meno veiklos kokybę ir lygį.
5. Senatas (akademinė taryba) sudaromas aukštosios mokyklos statute nustatyta tvarka 5 metų laikotarpiui.
6. Senato (akademinės tarybos) nariais gali būti mokslininkai, dėstytojai, pripažinti menininkai, studentai, kiti darbuotojai, taip pat kitų mokslo ir studijų institucijų mokslininkai ir pripažinti menininkai. Studentai turi sudaryti ne mažiau kaip 20 procentų senato narių. Studentų atstovus į senatą deleguoja studentų atstovybė, o jeigu jos nėra, atstovus renka visuotinis studentų susirinkimas (konferencija). Profesoriaus pareigas einantys dėstytojai turi sudaryti ne mažiau kaip pusę senato narių. Aukštosios mokyklos rektorius (direktorius) yra senato (akademinės tarybos) narys pagal pareigas.
7. Senato (akademinės tarybos) veiklą reglamentuoja aukštosios mokyklos statusas. Rektoriumi (direktoriumi) ir senato (akademinės tarybos) pirmininku negali būti tas pats asmuo.
8. Senatas (akademinė taryba) apie savo sprendimus statuto nustatyta tvarka informuoja aukštosios mokyklos bendruomenę ir kartą per metus jai atsiskaito už savo veiklą.

21 straipsnis. Valstybinės aukštosios mokyklos rektorius (direktorius)

1. Valstybinės aukštosios mokyklos rektorius (direktorius) yra aukštosios mokyklos vienasmenis valdymo organas, veikia jos vardu ir jai atstovauja.
2. Rektorius (direktorius) viešo konkurso būdu renka, skiria ir atšaukia taryba.
3. Taryba skelbia viešą konkursą rektoriaus (direktoriaus) pareigoms užimti. Rektorius (direktorius) laikomas išrinktu, jeigu už tai balsuoja ne mažiau kaip 2/3 tarybos narių.
4. Rektoriumi gali būti renkamas asmuo, turintis mokslo laipsnį, pedagoginės ir administravimo patirties.
5. Direktoriumi gali būti renkamas asmuo, paprastai turintis mokslo laipsnį, pedagoginės ir administravimo patirties.
6. Rektoriaus (direktoriaus) kadencija – 5 metai. Tas pats asmuo rektoriumi (direktoriumi) gali būti renkamas ne daugiau kaip dviem kadencijoms iš eilės ir ne anksčiau kaip po penkerių metų nuo jo paskutinės kadencijos pabaigos, jei paskutinė kadencija buvo paeiliui antra.
7. Su paskirtuoju rektoriumi (direktoriumi) terminuotą darbo sutartį aukštosios mokyklos vardu pasirašo tarybos pirmininkas arba kitas tarybos įgaliotas asmuo.
8. Rektorius (direktorius) atlieka šias funkcijas:
 - 1) vadovauja aukštajai mokyklai, organizuoja aukštosios mokyklos veiklą, siekdamas įgyvendinti jos misiją ir tikslus;
 - 2) leidžia įsakymus;
 - 3) priima ir atleidžia aukštosios mokyklos darbuotojus;
 - 4) statuto nustatyta tvarka priima ir šalina studentus;
 - 5) atsako už aukštosios mokyklos finansinę veiklą, tinkamą lėšų ir turto valdymą, naudojimą ir disponavimą juo;
 - 6) teikia tarybai ir viešai skelbia aukštosios mokyklos metinę veiklos ataskaitą, metinę pajamų ir išlaidų sąmatą ir šios sąmatos įvykdymo ataskaitą;
 - 7) teikia Švietimo ir mokslo ministerijai aukštosios mokyklos metinę veiklos ataskaitą;
 - 8) vykdo kitas įstatymų, statuto ir kitų teisės aktų priskirtas funkcijas.
9. Jei tarybos posėdyje jos narių balsų dauguma nepatvirtinama aukštosios mokyklos rektoriaus (direktoriaus) pateikta aukštosios mokyklos metinė veiklos ataskaita arba metinė pajamų ir išlaidų sąmatos įvykdymo ataskaita, rektorius (direktorius) teisės aktų nustatyta tvarka gali būti atleistas iš darbo.

22 straipsnis. Studentų dalyvavimas aukštosios mokyklos valdyme

Studentų interesams aukštosios mokyklos valdymo organuose atstovauja studentų atstovybės, o jeigu jos nėra, visuotinio studentų susirinkimo deleguoti studentai.

TREČIASIS SKIRSNIS MOKSLINIŲ TYRIMŲ INSTITUTO VALDYMAS

23 straipsnis. Mokslinių tyrimų instituto valdymo organai

1. Valstybės mokslinių tyrimų instituto valdymo organai yra mokslinių tyrimų instituto taryba, mokslinių tyrimų instituto valdyba ir mokslinių tyrimų instituto rektorius.
2. Nevalstybinių mokslinių tyrimų institutų valdymą reglamentuoja jų steigimo dokumentai.

24 straipsnis. Valstybės mokslinių tyrimų instituto taryba

1. Aukščiausias valstybės mokslinių tyrimų instituto valdymo organas yra mokslinių tyrimų instituto taryba.
2. Valstybės mokslinių tyrimų instituto tarybos funkcijos:
 - 1) tvirtina rektoriaus pateiktą strateginį veiklos planą;
 - 2) viešo konkurso būdu slaptu balsavimu renka ir atšaukia rektorius;
 - 3) tvirtina valstybės mokslinių tyrimų instituto struktūrą ir jos pakeitimus;
 - 4) tvirtina rektoriaus pateiktas metines veiklos ataskaitas ir vertina, kaip mokslinių tyrimų institutas vykdo savo tikslus ir uždavinius;

- 5) nustato darbuotojų parinkimo principus bei mokslo darbuotojų atestavimo ir konkursų į pareigas organizavimo tvarką;
 - 6) svarsto ir tvirtina direktoriaus pateiktą instituto metinę pajamų ir išlaidų sąmatą bei šios sąmatos įvykdymo ataskaitą, mokslinę veiklą ir kitus vidaus tvarką reglamentuojančius dokumentus;
 - 7) kasmet informuoja steigėją/ juridinio asmens dalyvių susirinkimą ir visuomenę apie strateginio veiklos plano vykdymo rezultatus;
 - 8) atlieka kitas įstatuose nustatytas funkcijas.
3. Valstybės mokslinių tyrimų instituto taryba sudaroma 5 metams iš 9 arba 12 narių. 1/3 valstybės mokslinių tyrimų instituto tarybos narių sudaro įstaigos mokslininkai, kuriuos renka valstybės mokslinių tyrimų instituto tyrėjai ir doktorantai. Kitus valstybės mokslinių tyrimų instituto tarybos narius skiria steigėjas/ juridinio asmens dalyvių susirinkimas ar jo įgaliota institucija iš įstaigų, įmonių bei organizacijų, suinteresuotų sėkmingu valstybės mokslinių tyrimų instituto tikslų bei misijos įgyvendinimu, atstovų: pusę jų sudaro viešojo administravimo institucijų atstovai, kitą pusę sudaro partneriai – kitų įstaigų, įmonių bei organizacijų atstovai.
4. Tarybos sudėtį skelbia steigėjas ar jo įgaliota institucija arba juridinio asmens dalyvių susirinkimas. Naujos tarybos sudėtis skelbiama ne vėliau kaip prieš mėnesį iki tarybos kadencijos pabaigos.
5. Valstybės mokslinių tyrimų instituto tarybos nariais negali būti Respublikos Prezidentas, Seimo ir Vyriausybės nariai, savivaldybių tarybų nariai ir politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautojai.
6. Valstybės mokslinių tyrimų instituto taryba visų savo narių balsų dauguma iš savo narių renka ir atšaukia valstybės mokslinių tyrimų instituto tarybos pirmininką.
7. Valstybės mokslinių tyrimų instituto taryba tvirtina savo darbo reglamentą. Valstybės mokslinių tyrimų instituto taryba sprendimus priima visų jos narių balsų dauguma. Valstybės mokslinių tyrimų instituto tarybos posėdžiai yra teisėti, jei juose dalyvauja ne mažiau kaip 2/3 jos narių.
8. Jeigu mokslinių tyrimų instituto tarybos narys netinkamai vykdo tarybos reglamente numatytas pareigas, tarybos pirmininkas turi teisę kreiptis į tarybos narį delegavusį / paskyrusį asmenį (instituciją) su prašymu atšaukti paskirtą (išrinktą) tarybos narį.
9. Valstybės mokslinių tyrimų instituto tarybos nariams gali būti mokamos išmokos iš valstybės mokslinių tyrimų instituto lėšų. Išmokų dydį ir mokėjimo tvarką nustato Vyriausybė.

25 straipsnis. Valstybės mokslinių tyrimų instituto valdyba

1. Valstybės mokslinių tyrimų instituto tarybos priimtus sprendimus įgyvendina kolegialus valdymo organas – mokslinių tyrimų instituto valdyba.
2. Mokslinių tyrimų instituto valdyba sudaroma iš mokslinių tyrimų instituto mokslo darbuotojų ir administracijos darbuotojų mokslinių tyrimų instituto įstatų nustatyta tvarka. Mokslinių tyrimų instituto valdybos darbo reglamentą tvirtina mokslinių tyrimų instituto taryba.

26 straipsnis. Valstybės mokslinių tyrimų instituto direktorius

1. Valstybės mokslinių tyrimų instituto direktorius yra valstybės mokslinių tyrimų instituto vienasmenis valdymo organas, veikia valstybės mokslinių tyrimų instituto vardu ir jam atstovauja. Direktorius atlieka įstatų ir teisės aktų įstaigos vadovui nustatytas funkcijas.
2. Valstybės mokslinių tyrimų instituto tarybos išrinktą direktorių skiria ir atleidžia švietimo ir mokslo ministras.
3. Valstybės mokslinių tyrimų instituto direktoriumi gali būti renkamas asmuo, turintis vadybinės patirties ir paprastai turintis mokslo laipsnį.
4. Valstybės mokslinių tyrimų instituto direktoriaus kadencijos trukmė – 5 metai. Tas pats mokslinių tyrimų instituto direktoriumi gali būti skiriamas ne daugiau kaip dvi kadencijas iš eilės ir ne anksčiau kaip po penkerių metų nuo jo paskutinės kadencijos pabaigos, jei paskutinė kadencija buvo paeiliui antra.

5. Valstybės mokslinių tyrimų instituto direktorius pagal pareigas nėra mokslinių tyrimų instituto tarybos narys. Jis turi teisę dalyvauti valstybės mokslinių tyrimų instituto tarybos posėdžiuose be sprendžiamojo balso teisės.

IV SKYRIUS
MOKSLO IR STUDIJŲ INSTITUCIJŲ STEIGIMAS
PIRMASIS SKIRSNIS
AUKŠTOSIOS MOKYKLOS STEIGIMAS, AUKŠTOSIOS MOKYKLOS FILIALAI IR
ATSTOVYBĖS

27 straipsnis. Studijų vykdymas ir su studijomis susijusi veikla

1. Šio įstatymo nustatyta tvarka vykdyti studijas ir su studijomis susijusią veiklą turi teisę:
 - 1) valstybinės aukštosios mokyklos;
 - 2) nevalstybinės aukštosios mokyklos;
 - 3) užsienio aukštosios mokyklos, įsteigusios filialus Lietuvos Respublikoje.
2. Užsienio aukštosios mokyklos atstovybė gali vykdyti su studijomis susijusią veiklą.
3. Šio straipsnio 1 dalies 2 ir 3 punktuose nurodyti subjektai šio įstatymo ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka privalo turėti leidimą vykdyti studijas ir su studijomis susijusią veiklą. Šio straipsnio 2 dalyje nurodyti subjektai privalo turėti leidimą užsiimti su studijomis susijusią veiklą.
4. Studijos ir su studijomis susijusi veikla be tokią teisę suteikiančio leidimo yra neteisėta ir asmenys įstatymų nustatyta tvarka traukiami atsakomybėn.

28 straipsnis. Aukštosios mokyklos steigimo tvarka ir sąlygos

1. Aukštoji mokykla steigiama Civilinio kodekso, šio įstatymo ir, jei šis įstatymas nenustato kitaip, atitinkamą juridinio asmens teisinę formą reglamentuojančio įstatymo nustatyta tvarka.
2. Aukštoji mokykla gali būti steigiama, jei yra materialinė bazė ir kitos šiame įstatyme nustatytos sąlygos, būtinos planuojamų studijų programų, mokslinės ir (ar) meno veiklos kokybei užtikrinti, taip pat teikiamų aukštojo mokslo kvalifikacijų reikalavimams tenkinti.

29 straipsnis. Valstybinių aukštųjų mokyklų steigimas

1. Valstybinį universitetą steigia Seimas Vyriausybės teikimu.
2. Valstybinę kolegiją steigia Vyriausybė Švietimo ir mokslo ministerijos teikimu.
3. Valstybinės aukštosios mokyklos steigimo tvarką nustato Vyriausybė.

30 straipsnis. Nevalstybinių aukštųjų mokyklų steigimas

Nevalstybinę aukštąją mokyklą gali steigti fiziniai arba juridiniai asmenys (išskyrus valstybės ir savivaldybių institucijas), turintys ne mažiau kaip 5 metų Vyriausybės nustatytą švietimo ir (ar) mokslo veiklos rūšių ir (ar) mokslinių tyrimų organizavimo patirtį, materialinę bazę, būtiną aukštosios mokyklos veiklai užtikrinti, higienos ir priešgaisrinės apsaugos reikalavimus atitinkančias patalpas, biblioteką, technines priemones.

31 straipsnis. Aukštosios mokyklos statutai

1. Aukštosios mokyklos statutai (toliau - statutai) yra steigimo dokumentai, kuriuo aukštoji mokykla vadovaujasi savo veikloje.
2. Aukštosios mokyklos statutu turi būti nustatyta:
 - 1) aukštosios mokyklos pavadinimas, buveinės adresas;
 - 2) teisinė forma;
 - 3) veiklos tikslai ir uždaviniai;
 - 4) veiklos sritys ir rūšys;
 - 5) aukštosios mokyklos organai ir jų kompetencija, jų rinkimo (skyrimo) ir atšaukimo tvarka;
 - 6) studentų ir darbuotojų teisės, pareigos ir atsakomybė;
 - 7) studentų priėmimo ir šalinimo tvarka;

- 8) ginčų tarp studentų bei administracijos ir kitų darbuotojų nagrinėjimo komisijų sudarymo, ginčų nagrinėjimo ir sprendimų įgyvendinimo tvarka;
 - 9) lėšų šaltiniai, turto ir lėšų naudojimo tvarka;
 - 10) mokslo ir studijų kokybės užtikrinimo tvarka;
 - 11) filialų ir atstovybių steigimo bei jų veiklos nutraukimo tvarka;
 - 12) statuto priėmimo ir keitimo tvarka.
3. Statute gali būti reglamentuojami ir kiti aukštosios mokyklos veiklos klausimai.
 4. Valstybinio universiteto statutą ir jo pakeitimus tvirtina Seimas, valstybinės kolegijos statutą ir jo pakeitimus – Vyriausybė.
 5. Nevalstybinės aukštosios mokyklos statusas priimamas jos steigėjo, o keičiamas - statute nustatyta tvarka.

32 straipsnis. Leidimas vykdyti studijas ir su studijomis susijusią veiklą

1. Leidimas vykdyti studijas ir su studijomis susijusią veiklą nevalstybinei aukštajai mokyklai arba užsienio aukštajai mokyklai, ketinančiai steigti filialą Lietuvos Respublikoje, išduodamas Vyriausybės nustatyta tvarka.

2. Asmenys, norėdami steigti nevalstybinę aukštąją mokyklą arba užsienio aukštosios mokyklos filialą ir gauti leidimą vykdyti studijas ir su studijomis susijusią veiklą, Studijų kokybės vertinimo centrui pateikia prašymą ir kitus Vyriausybės nustatytus dokumentus bei duomenis. Gavęs pateiktus dokumentus Studijų kokybės vertinimo centras per 20 kalendorinių dienų kreipiasi į Valstybės saugumo departamentą, kad šis pateiktų išvadą, ar numatoma nevalstybinės aukštosios mokyklos arba užsienio aukštosios mokyklos filialo veikla nekeltų grėsmės nacionaliniam saugumui. Studijų kokybės vertinimo centras privalo ne vėliau kaip per šešis mėnesius nuo Valstybės saugumo departamento pažymos, patvirtinančios, kad numatoma nevalstybinės aukštosios mokyklos arba užsienio aukštosios mokyklos filialo veikla nekeltų grėsmės nacionaliniam saugumui, gavimo dienos įvertinti pateiktus steigimui dokumentus ir pateikti išvadą pareiškėjui ir Švietimo ir mokslo ministerijai.

3. Švietimo ir mokslo ministerija per du mėnesius nuo Studijų kokybės vertinimo centro išvadų gavimo dienos Vyriausybės nustatyta tvarka teikia Vyriausybei sprendimo projektą dėl leidimo išdavimo steigiamai nevalstybinei aukštajai mokyklai arba užsienio aukštajai mokyklai, ketinančiai steigti filialą Lietuvos Respublikoje leidimą vykdyti studijas ir su studijomis susijusią veiklą arba informuoja pareiškėjus apie neigiamo sprendimo priėmimo priežastis.

4. Gavusi Švietimo ir mokslo ministerijos parengtą sprendimo projektą, Vyriausybė priima sprendimą dėl leidimo išdavimo steigiamai nevalstybinei aukštajai mokyklai arba užsienio aukštajai mokyklai, ketinančiai steigti filialą Lietuvos Respublikoje vykdyti studijas ir su studijomis susijusią veiklą. Vyriausybės sprendime gali būti nurodytos sąlygos, kurios turi būti įvykdytos iki nevalstybinės aukštosios mokyklos arba užsienio aukštosios mokyklos filialo įsteigimo.

5. Leidimą vykdyti studijas ir su studijomis susijusią veiklą Vyriausybės nustatyta tvarka išduoda Švietimo ir mokslo ministerija, kuri apie tai praneša juridinių asmenų registruui bei paskelbia „Valstybės žinių“ priede „Informaciniai pranešimai“.

6. Leidimą vykdyti studijas ir su studijomis susijusią veiklą turinti nevalstybinė aukštoji mokykla arba užsienio aukštosios mokyklos filialas turi atitikti nustatytus teisės aktuose reikalavimus aukštosios mokyklos veikiai. Pasikeitus duomenims, reikalingiems leidimui vykdyti studijas ir su studijomis susijusią veiklą gauti, aukštoji mokykla turi ne vėliau kaip per mėnesį apie tai informuoti Švietimo ir mokslo ministeriją.

33 straipsnis. Leidimo vykdyti studijas ir su studijomis susijusią veiklą panaikinimas

1. Vyriausybė Švietimo ir mokslo ministerijos teikimu panaikina nevalstybinei aukštajai mokyklai ar užsienio aukštajai mokyklai, įsteigusiai filialą Lietuvos Respublikoje, išduotą leidimą vykdyti studijas ir su studijomis susijusią veiklą, jeigu:

1) nevalstybinė aukštoji mokykla arba užsienio aukštoji mokykla leidimą vykdyti studijas ir su studijomis susijusią veiklą gavo apgaulės būdu ar kitaip pažeidusi įstatymus;

- 2) dviejų metų laikotarpiu pakartotinai neigiamai įvertinta nevalstybinės aukštosios mokyklos arba užsienio aukštosios mokyklos filialo veikla;
 - 3) nevalstybinė aukštoji mokykla arba užsienio aukštosios mokyklos filialas pažeidė Lietuvos Respublikos teisės aktuose nustatytus reikalavimus;
 - 4) nevalstybinė aukštoji mokykla arba užsienio aukštosios mokyklos filialas verčiasi įstatymų draudžiama veikla;
 - 5) nevalstybinė aukštoji mokykla pasibaigia dėl reorganizavimo ar priimamas sprendimas ją likviduoti arba užsienio aukštosios mokyklos filialas išregistruojamas iš juridinių asmenų registro.
2. Vyriausybė Švietimo ir mokslo ministerijos teikimu turi teisę panaikinti nevalstybinei aukštajai mokyklai arba užsienio aukštajai mokyklai, įsteigusiai filialą Lietuvos Respublikoje, išduotą sprendimą dėl leidimo išdavimo vykdyti studijas ir su studijomis susijusią veiklą, jeigu nevalstybinė aukštoji mokykla arba užsienio aukštosios mokyklos filialas:
- 1) neįvykdė Vyriausybės sprendime dėl leidimo išdavimo nurodytų sąlygų, kurios turėjo būti įvykdytos iki nevalstybinės aukštosios mokyklos arba užsienio aukštosios mokyklos filialo įsteigimo.
 - 2) nepradėjo vykdyti studijų ir su studijomis susijusios veiklos per 12 mėnesių nuo leidimo vykdyti studijas ir su studijomis susijusią veiklą išdavimo dienos:
 - 3) tapo nemoki (nemokus) ir (arba) savo veikla kelia grėsmę savo studentų interesams arba juos pažeidžia;
 - 4) nebevykdo studijų daugiau kaip 6 mėnesius;
 - 5) kitais Lietuvos Respublikos įstatymų nustatytais atvejais.
3. Švietimo ir mokslo ministerija per trisdešimt kalendorinių dienų nuo Vyriausybės sprendimo dėl leidimo išdavimo vykdyti studijas ir su studijomis susijusią veiklą panaikinimo įsigaliojimo privalo panaikinti leidimą vykdyti studijas ir su studijomis susijusią veiklą.
4. Apie leidimo vykdyti studijas ir su studijomis susijusią veiklą panaikinimą Švietimo ir mokslo ministerija praneša nevalstybinei aukštajai mokyklai arba užsienio aukštosios mokyklos filialui ir juridinių asmenų registrai ir paskelbia „Valstybės žinių“ priede „Informaciniai pranešimai“.
5. Panaikinus leidimą vykdyti studijas ir su studijomis susijusią veiklą, nevalstybinė aukštoji mokykla arba užsienio aukštoji mokykla Lietuvos Respublikoje neturi teisės vykdyti studijų ir su studijomis susijusios veiklos.

34 straipsnis. Aukštosios mokyklos atstovybė

1. Lietuvos aukštoji mokykla turi teisę įsteigti atstovybę Lietuvos Respublikoje ir užsienio valstybėse.
2. Užsienio aukštosios mokyklos, kuri nėra įsteigusi filialo Lietuvos Respublikoje, atstovybė gali būti įsteigta Lietuvos Respublikoje tik šio įstatymo nustatyta tvarka gavus leidimą vykdyti su studijomis susijusia veikla.
3. Aukštosios mokyklos atstovybė neturi teisės vykdyti studijų.
4. Aukštoji mokykla, įsteigusi atstovybę, privalo ne vėliau kaip per mėnesį nuo įsteigimo dienos pranešti apie tai Švietimo ir mokslo ministerijai ir pateikti Švietimo ir mokslo ministerijos nustatytą informaciją ir dokumentus. Pasikeitus pateiktai informacijai, aukštoji mokykla privalo per mėnesį nuo pasikeitimo pranešti apie tai Švietimo ir mokslo ministerijai ir pateikti jai Švietimo ir mokslo ministerijos nustatytą informaciją ir dokumentus.
5. Leidimą vykdyti su studijomis susijusia veikla užsienio aukštosios mokyklos atstovybei Lietuvos Respublikoje išduoda Švietimo ir mokslo ministerija Vyriausybės nustatyta tvarka.
6. Užsienio aukštoji mokykla, norėdama gauti leidimą vykdyti su studijomis susijusia veikla, pateikia Švietimo ir mokslo ministerijai prašymą ir Vyriausybės nustatytus dokumentus.
7. Gavusi užsienio aukštosios mokyklos pateiktus dokumentus Švietimo ir mokslo ministerija per 20 kalendorinių dienų kreipiasi į Valstybės saugumo departamentą, kad pateiktų išvadą, ar numatoma užsienio valstybės aukštosios mokyklos atstovybės veikla nekels grėsmės nacionaliniam saugumui. Švietimo ir mokslo ministerija privalo išnagrinėti pateiktus dokumentus ir priimti sprendimą ne vėliau kaip per 4 mėnesius nuo Valstybės saugumo departamento išvados gavimo dienos.

8. Švietimo ir mokslo ministerija turi atsisakyti išduoti leidimą vykdyti su studijomis susijusia veikla, jeigu:

1) pateikti dokumentai neatitinka šio įstatymo bei Vyriausybės nustatytų reikalavimų, pateikti ne visi teisės aktų nustatyti ar papildomai pareikalauti duomenys arba jie yra neteisingi;

2) atstovybę steigianti užsienio aukštoji mokykla neatitinka Vyriausybės nustatytų reikalavimų;

3) užsienio valstybės, kurios jurisdikcijai priklauso užsienio aukštoji mokykla, kompetentinga institucija prieštarauja atstovybės steigimui Lietuvos Respublikoje.

9. Apie priimtą leidimą vykdyti su studijomis susijusia veikla ar atsisakymą išduoti leidimą Švietimo ir mokslo ministerija praneša juridinių asmenų registru.

10. Užsienio aukštosios mokyklos atstovybė Vyriausybės nustatytais atvejais ir tvarka privalo informuoti Švietimo ir mokslo ministeriją apie atstovybės įregistravimą juridinių asmenų registre ir duomenų, kurie buvo pateikti leidimui vykdyti su studijomis susijusia veikla gauti, pasikeitimus.

11. Švietimo ir mokslo ministerija gali panaikinti užsienio aukštosios mokyklos atstovybei išduotą leidimą vykdyti su studijomis susijusią veiklą Vyriausybės nustatytais atvejais ir tvarka.

12. Apie leidimo vykdyti su studijomis susijusią veiklą panaikinimą Švietimo ir mokslo ministerija praneša užsienio aukštosios mokyklos atstovybei ir juridinių asmenų registru ir paskelbia „Valstybės žinių“ priede „Informaciniai pranešimai“.

13. Panaikinus leidimą vykdyti su studijomis susijusią veiklą, užsienio aukštoji mokykla Lietuvos Respublikoje neturi teisės vykdyti su studijomis susijusios veiklos.

ANTRASIS SKIRSNIS

MOKSLINIŲ TYRIMŲ INSTITUTO STEIGIMAS

35 straipsnis. Mokslinių tyrimų instituto steigimo sąlygos

1. Mokslinių tyrimų institutas gali būti valstybės ir nevalstybinis. Valstybės mokslinių tyrimų instituto steigėja yra Vyriausybė. Nevalstybinius mokslinių tyrimų institutus gali steigti fiziniai ar juridiniai asmenys, išskyrus valstybės ir savivaldybių įstaigas.

2. Valstybės mokslinių tyrimų institutas gali būti steigiamas, kai reikia vykdyti valstybės, ūkio ar visuomenės plėtrai svarbius tam tikros krypties mokslinius tyrimus ir eksperimentinę plėtrą ir Vyriausybės įgaliota vertinimo institucija nustato, kad mokslinių tyrimų instituto steigimo projektas yra pagrįstas pakankamais materialiniais ir žmogiškaisiais ištekliais ir yra įvykdyti kiti steigiamiems mokslinių tyrimų institutams keliami reikalavimai.

3. Valstybės mokslinių tyrimų institutas yra viešasis juridinis asmuo, veikiantis kaip biudžetinė arba viešoji įstaiga.

4. Nevalstybiniai mokslinių tyrimų institutai gali būti viešieji arba privatieji juridiniai asmenys. Jie steigiami jų steigėjų moksliniams uždaviniams spręsti.

5. Reikalavimus mokslinių (tyrimų instituto steigimo projektams, mokslinių tyrimų institutams, jų veiklos kvalifikacinius reikalavimus ir jų veiklos priežiūros tvarką nustato Vyriausybė.

36 straipsnis. Mokslinių tyrimų institutų įstatai

1. Valstybės mokslinių tyrimų instituto veiklą reglamentuoja Vyriausybės patvirtinti įstatai.

2. Mokslinių tyrimų instituto įstatuose turi būti nurodyta:

1) mokslinių tyrimų instituto pavadinimas;

2) teisinė forma;

3) buveinė;

4) veiklos tikslai;

5) veiklos sritys ir rūšys;

6) mokslinių tyrimų instituto organai ir jų kompetencija, skyrimo ir atšaukimo tvarka;

7) darbuotojų teisės, pareigos ir atsakomybė;

8) lėšų šaltiniai, turto ir lėšų naudojimo tvarka;

9) įstatų priėmimo ir keitimo tvarka;

10) kiti veiklos klausimai.

V SKYRIUS

MOKSLO IR STUDIJŲ VEIKLA

37 straipsnis. Mokslo ir studijų vienovė

1. Aukštosios mokyklos turi užtikrinti mokslo (meno) veiklos ir studijų vienovę.
2. Mokslo (meno) veiklos ir studijų vienovę universitetuose užtikrina dėstytojų ir studentų dalyvavimas moksliniuose tyrimuose ir eksperimentinėje plėtroje (meno veikloje), mokslo darbuotojų dalyvavimas studijų procese, universitetuose atliekami užsakomieji mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros (meno) darbai verslui ir viešajam sektoriui. Trečiosios pakopos studentams mokslinė tiriamoji (meno) veikla yra privaloma.
3. Kolegijose mokslo ir studijų vienovė užtikrinama per glaudų ryšį su praktika - dėstytojų ir studentų dalyvavimą taikomuosiuose moksliniuose tyrimuose ir mokslo bei technologijų plėtros darbuose pagal verslo, pramonės ir kitų organizacijų užsakymus, regionų plėtros projektuose, konsultaciniame veikloje.

38 straipsnis. Mokslo ir studijų kokybės užtikrinimas

1. Mokslo ir studijų institucijos atsako už savo vykdomų studijų, mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros, meno veiklos ir kitų veiklų kokybę. Valstybės institucijų nustatytiems ir pačios institucijos išsikeltiems reikalavimams tenkinti, efektyviam išteklių naudojimui skatinti ir veikloms nuolat tobulinti, mokslo ir studijų institucijos privalo turėti vidinę kokybės užtikrinimo sistemą. Jos turi viešai skelbti savo veiklos kokybės rodiklius ir kartu su vertinimo institucijomis puoselėti mokslo ir studijų institucijų veiklos išorinio vertinimo kokybės kultūrą.
2. Mokslo ir studijų kokybę užtikrinama per mokslo ir studijų institucijų vidines kokybės užtikrinimo sistemas ir išorinį įvertinimą ir akreditavimą.
3. Mokslo ir studijų institucijų veiklos turi būti sistemingai tobulinamos, atsižvelgiant į savianalizės ir išorinio vertinimo išvadas.
4. Siekiant užtikrinti mokslo ir studijų kokybę, vykdoma sistemingą mokslo ir studijų sistemos veiklos stebėseną. Stebėseną vykdo Švietimo ir mokslo ministerija, Mokslo ir studijų stebėsenos ir analizės centras ir kitos Švietimo ir mokslo ministerijos įgaliotos institucijos.

39 straipsnis. Studijų sistemos sandara

1. Studijos aukštosiose mokyklose vykdomos pagal laipsnį suteikiančias studijų programas ir laipsnio nesuteikiančias studijų programas. Studijų programos yra dviejų rūšių: universitetinės ir koleginės.
2. Studijos pagal laipsnį suteikiančias studijų programas gali būti trijų pakopų:
 - 1) pirmosios (profesinio bakalauro, bakalauro);
 - 2) antrosios (magistrantūros);
 - 3) trečiosios (meno aspirantūros, doktorantūros).
3. Pirmosios pakopos profesinio bakalauro studijas gali vykdyti kolegijos, o pirmosios pakopos bakalauro - universitetai. Antrosios ir trečiosios pakopų laipsnį suteikiančias studijas gali vykdyti tik universitetai.
4. Universitetinės laipsnį suteikiančios studijos gali būti vientisosios - apimančios pirmąją ir antrąją studijų pakopas. Atvejus, kai studijų kryptyje gali būti vykdomos vientisosios studijos, nustato tam tikros studijų krypties, kryptių grupės arba studijų srities reglamentas.
5. Laipsnio nesuteikiančias studijų programas gali vykdyti universitetai ir kolegijos teisės aktu nustatyta tvarka.
6. Aukštoji mokykla gali vykdyti studijų programą, kai ji Švietimo ir mokslo ministerijos nustatyta tvarka įregistruojama Studijų ir mokymo programų registre.

40 straipsnis. Studijų metai, formos ir studijų programų apimtis

1. Studijų pagal laipsnį suteikiančias studijų programas metai dalijami į rudens ir pavasario semestrus ir atostogų laikotarpius. Studijų metų, semestrų pradžią bei pabaigą, atostogų laikotarpius nustato aukštosios mokyklos senatas (akademine taryba). Vasaros metu studentams turi būti skiriamos ne trumpesnės kaip vieno mėnesio atostogos.

2. Studijų formos yra nuolatinė ir iššęstinė, jų aprašus tvirtina Švietimo ir mokslo ministerija. Skirtingų formų studijų programų suteikiamas išsilavinimas yra lygiavertis.

3. Studijų nuolatinė forma vienu metų apimtis paprastai yra 60 kreditų, bet ne mažiau kaip 45 kreditai. Studijų iššęstinė forma vienu metų apimtis turi būti ne didesnė kaip 45 kreditai, o bendra studijų šia forma trukmė neturi būti daugiau, kaip pusantro karto ilgesnė nei nuolatinės studijų formos studijos šioms taikant 60 kreditų normą.

4. Pirmosios pakopos koleginių studijų programos apimtis yra ne mažesnė kaip 180 ir ne didesnė kaip 210 kreditų, o universitetinių studijų programos apimtis yra ne mažesnė kaip 180 ir ne didesnė kaip 240 kreditų.

5. Vientisųjų studijų programos apimtis yra ne mažesnė kaip 300 ir ne didesnė kaip 360 kreditų. Pirmoji vientisųjų studijų programos dalis (240 kreditų) priskiriama pirmosios pakopos studijoms, o likusi dalis priskiriama antrosios pakopos studijoms.

6. Magistrantūros studijų programos apimtis yra ne mažesnė kaip 90 kreditų ir ne didesnė kaip 120 kreditų.

7. Trečiosios pakopos (meno aspirantūros, doktorantūros) studijų programų apimtį (trukmę) nustato Vyriausybė.

8. Studijų programų, kai teikiamas dvigubas laipsnis, apimtį (trukmę) nustato Švietimo ir mokslo ministerija.

9. Laipsnio nesuteikiančių studijų (išskyrus rezidentūros) programų apimtis yra ne mažesnė kaip 30 kreditų ir ne didesnė kaip 120 kreditų. Rezidentūros studijų programų apimtį (trukmę) nustato Vyriausybė.

41 straipsnis. Laipsnį suteikiančių studijų programų reikalavimai

1. Pirmosios pakopos studijų programos skiriamos bendrajam aukštajam išsilavinimui, teoriniams studijų krypties pagrindams perteikti ir savarankiškam darbui būtiniams profesiniams įgūdžiams suformuoti. Universitetinių studijų programos esti labiau orientuotos į bendrąjį universitetinį išsilavinimą ir teorinį pasirengimą, o koleginių - į pasirengimą praktinei veiklai. Asmenims, baigusiems pirmosios pakopos universitetinių studijų programas, suteikiamas atitinkamos studijų krypties (krypčių) bakalauro laipsnis arba bakalauro laipsnis ir profesinė kvalifikacija (45 straipsnio 3 dalyje nurodytais atvejais), baigusiems koleginių studijų programas - atitinkamos studijų krypties profesinio bakalauro laipsnis arba profesinio bakalauro laipsnis ir profesinė kvalifikacija (45 straipsnio 3 dalyje nurodytais atvejais).

2. Bendruosius reikalavimus pirmosios pakopos ir vientisųjų studijų programoms tvirtina Švietimo ir mokslo ministerija. Kiekviena studijų programa turi atitikti tam tikros studijų krypties, krypčių grupės arba studijų srities reglamentą, kurį tvirtina Švietimo ir mokslo ministerija.

3. Magistrantūros studijų programos skiriamos pasirengti savarankiškam mokslo ar meno darbui arba kitam darbui, kuriam atlikti reikia mokslinių žinių ir gebėjimų. Magistrantūros studijos vyksta universitetuose, kuriuose vykdoma studijų kryptį atitinkanti mokslinė (meno) veikla. Asmenims, baigusiems magistrantūros studijų programas, suteikiamas atitinkamos studijų krypties magistro laipsnis. Bendruosius reikalavimus magistrantūros studijų programoms tvirtina Švietimo ir mokslo ministerija. Kiekviena studijų programa turi atitikti tam tikros studijų krypties, krypčių grupės arba studijų srities aprašą, kurį tvirtina Švietimo ir mokslo ministerija.

4. Doktorantūros studijų programos yra skirtos mokslininkams rengti, gebėjimams savarankiškai ir kritiškai taikyti mokslinius tyrimo metodus įgyti mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros darbams atlikti, mokslinėms problemoms spręsti. Doktorantūros teisę universitetams, kuriuose atliekami mokslo kryptį atitinkantys aukšto lygio moksliniai tyrimai, suteikia Švietimo ir mokslo ministerija, remdamasi universiteto mokslinių tyrimų lygio įvertinimu, kuris vykdomas dalyvaujant užsienio ekspertams. Asmenims, baigusiems doktorantūros studijų

programas ir apgynusiems daktaro disertaciją, suteikiamas atitinkamos mokslo srities daktaro laipsnis. Doktorantūros nuostatus tvirtina Vyriausybė.

5. Meno aspirantūros studijų programos skiriamos aukščiausios kvalifikacijos menininkams rengti. Asmenims, baigusiems meno aspirantūros studijų programas, suteikiamas meno studijų krypties meno licenciato laipsnis. Meno aspirantūros nuostatus tvirtina Vyriausybė.

6. Aukštosios mokyklos gali vykdyti jungtines studijų programas, kurias baigus suteikiamas jungtinis kvalifikacinis laipsnis, taip pat - programas, kurias baigus suteikiamas dvigubas kvalifikacinis laipsnis. Jungtinis kvalifikacinis laipsnis teikiamas tuo atveju, kai studijų programą vykdo bent dvi aukštosios mokyklos, paprastai skirtingų šalių. Dvigubas kvalifikacinis laipsnis teikiamas, kai studijų programa greta pagrindinės studijų krypties reikalavimų tenkina ir minimalius kitos studijų krypties reikalavimus. Jungtinių studijų programų ir studijų programų, kurias baigus suteikiamas dvigubas kvalifikacinis laipsnis, reikalavimus nustato Švietimo ir mokslo ministerija.

7. Studijų programoje turi būti numatyta studentų praktika. Įmonė, įstaiga ar organizacija, kurioje studentas atlieka praktiką, ir studentas bei aukštoji mokykla, kurioje jis studijuoja, sudaro praktinio mokymo sutartį. Pavyzdinę jos formą tvirtina Švietimo ir mokslo ministerija.

8. Lietuvos aukštosiose mokyklose iki 2000 m. sausio 1 d. įgytų kvalifikacijų prilyginimą kvalifikacijoms, įgyjamoms baigus atitinkamų pakopų studijas ir pagal vienpakopę aukštojo mokslo sistemą baigtų studijų prilyginimą atitinkamų pakopų studijoms nustato Švietimo ir mokslo ministerija.

42 straipsnis. Laipsnio nesuteikiančių studijų programų reikalavimai

Laipsnio nesuteikiančios studijų programos skiriamos kvalifikacinį laipsnį arba kvalifikacinį laipsnį ir profesinę kvalifikaciją įgijusiems asmenims pasirengti savarankiškai praktinei veiklai arba tolesnėms studijoms:

1) gydytojų ir veterinarijos gydytojų rengimui pagal Vyriausybės nustatytų studijų krypčių rezidentūros studijų programas; atitinkamos studijų krypties rezidentūros nuostatus tvirtina Vyriausybė;

2) pedagogų rengimui pagal studijų programas asmenims, įgijusiems kvalifikacinį laipsnį pagal ne pedagogams rengti skirtas studijų programas;

3) pasirengimui studijuoti pagal magistrantūros studijų programas, kai asmuo baigė kolegines studijas arba kai magistrantūros studijų kryptis nesutampa su baigtų pirmos pakopos universitetinių studijų kryptimi.

43 straipsnis. Dėstomoji kalba

Valstybinėse aukštosiose mokyklose dėstomoji kalba yra lietuvių kalba. Kitomis kalbomis galima dėstyti šiais atvejais:

1) kai studijų programos turinys siejamas su kita kalba;

2) kai paskaitas skaito ar kitus akademinis užsiėmimus veda užsienio dėstytojai;

3) kai studijos vyksta pagal jungtinių studijų programas arba studijų programas, kurias baigus suteikiamas dvigubas kvalifikacinis laipsnis, taip pat užsieniečių studijoms skirtas studijų programas.

44 straipsnis. Dalinės studijos ir jų rezultatų įskaitymas

1. Dalinės studijos yra studento mokymasis pagal studijų programos dalį, suteikiančią žinių bei gebėjimų, kurie įvertinami bei patvirtinami pažymėjimu.

2. Aukštosiose mokyklose įskaitomi:

1) studentų dalinių studijų užsienio valstybės aukštojoje mokykloje rezultatai, jei ši mokykla yra pripažinta tos valstybės įstatymų nustatyta tvarka;

2) Lietuvos aukštosios mokyklos studentų dalinių studijų kitoje to paties ar kito tipo Lietuvos aukštojoje mokykloje rezultatai;

3) Lietuvos aukštosios mokyklos studentų dalinių studijų pagal kitą tos pačios aukštosios mokyklos studijų programą rezultatai.

3. Dalinių studijų aukštosiose mokyklose rezultatai įskaitomi Švietimo ir mokslo ministerijos nustatyta tvarka.

45 straipsnis. Aukštojo mokslo kvalifikacijos, diplomai, diplomų priedai, pažymėjimai

1. Baigus laipsnį suteikiančias studijų programas išduodamas suteiktą kvalifikacinį arba mokslo laipsnį liudijantis diplomai. Neatskiriamas diplomo dalis yra jo priedas.

2. Baigus laipsnio nesuteikiančias studijų programas išduodamas baigtas studijas liudijantis pažymėjimas, rezidentūros atveju – įgytą profesinę kvalifikaciją patvirtinantis rezidentūros pažymėjimas.

3. Aukštoji mokykla gali suteikti profesinę kvalifikaciją, jeigu turi teisės aktais nustatytus įgaliojimus.

4. Diplomų, diplomo priedų ir pažymėjimų blankų privalomosios formos rengimo, jų gamybos, apskaitos, registracijos ir išdavimo tvarką nustato Vyriausybė.

5. Kvalifikacinių laipsnių sąrašą pagal studijų kryptis ir pakopas bei studijų sričių ir kryptių, pagal kurias vyksta studijos aukštosiose mokyklose, sąrašą tvirtina Vyriausybė. Kai Lietuvos aukštoji mokykla kartu su užsienio aukštąja mokykla vykdo jungtinę studijų programą, gali būti teikiamas ir kitas, nei įrašytas į sąrašą, kvalifikacinis laipsnis. Teisę aukštajai mokyklai teikti tokį kvalifikacinį laipsnį Švietimo ir mokslo ministerijos teikimu suteikia Vyriausybė.

6. Aukštojo mokslo kvalifikacijos turi atitikti Lietuvos kvalifikacijų sąrangą.

7. Užsienyje įgytas išsilavinimas, kvalifikacija ir (ar) laipsnis vertinamas ir pripažįstamas Vyriausybės nustatyta tvarka.

46 straipsnis. Priėmimas į valstybinę aukštąją mokyklą

1. Į valstybinės aukštosios mokyklos studijų programas stojantys asmenys priimami konkurso būdu. Priėmimo taisykles nustato aukštoji mokykla.

2. Stojantys asmenys turi teisę pateikti prašymą stoti į kelias tos pačios arba skirtingų valstybinių aukštųjų mokyklų studijų programas.

3. Studijuoti pagal pirmosios pakopos ir vientisųjų studijų programas priimami asmenys, turintys ne žemesnį kaip vidurinį išsilavinimą. Konkursinį balą turi sudaryti ne daugiau kaip keturių bendrojo lavinimo mokomųjų dalykų mokymosi rezultatai (iš jų - ne daugiau kaip 3 mokomųjų dalykų brandos egzaminų rezultatai). Specialiesiems gebėjimams nustatyti aukštoji mokykla papildomai gali rengti ne daugiau kaip du egzaminus. Jei mokomojo dalyko brandos egzaminą rengia ir administruoja Švietimo ir mokslo ministerijos įgaliota institucija, aukštoji mokykla šio mokomojo dalyko stojamojo egzamino nerengia. Priėmimo į pirmosios pakopos ir vientisųjų studijų programas sąlygos dėl konkursinių mokomųjų dalykų pagal studijų kryptis ir konkursinio balo formavimo principų derinamos su Švietimo ir mokslo ministerija jos nustatyta tvarka ir skelbiamos ne vėliau kaip prieš 2 metus iki priėmimo pradžios.

4. Priimant į antrosios, trečiosios pakopos studijas turi būti atsižvelgiama į žemesnės arba tos pačios pakopos studijų rezultatus ir kitus aukštosios mokyklos nustatytus kriterijus.

5. Priimant studijuoti pagal laipsnio nesuteikiančias studijų programas turi būti atsižvelgiama į atitinkamų teisės aktų nustatytus kriterijus.

6. Studijų vietų, į kurias priimamų studentų studijos visiškai arba iš dalies apmokamos valstybės biudžeto lėšomis, skaičių pagal studijų programų rūšis, laipsnį suteikiančias ir laipsnio nesuteikiančias studijų programas ir pagal laipsnį suteikiančias studijų programas pakopas kasmet ne vėliau kaip iki kovo 1 d. tvirtina Vyriausybė, atsižvelgdama į studijoms skirtas valstybės biudžeto lėšas. Atsižvelgdama į šį skaičių, studijų vietų, į kurias priimamų studentų studijos visiškai arba iš dalies apmokamos valstybės biudžeto lėšomis, skaičių ir vienai studijų vietai studijoms skiriamų valstybės biudžeto lėšų dydį pagal studijų kryptis, kryptių grupes ar sritis nustato Švietimo ir mokslo ministerija. Studijų vietos, į kurias priimamų studentų studijos visiškai arba iš dalies apmokamos valstybės biudžeto lėšomis, aukštosioms mokykloms paskirstomos Vyriausybės nustatyta tvarka, atsižvelgiant į studentų, pasirinkusių atitinkamos krypties, kryptių grupės ar srities studijas, stojimo rezultatus. Priėmimo metu nustatytas nuolatinės formos studijų vietų, į kurias priimamų studentų studijos visiškai arba iš dalies apmokamos valstybės biudžeto lėšomis, skaičius išlieka per visą

nustatytą studijų laikotarpį, o ištęstosios formos studijų vietų, į kurias priimamų studentų studijos visiškai arba iš dalies apmokamos valstybės biudžeto lėšomis, skaičius - per laikotarpį, vieneriais metais ilgesnį nei atitinkamoms nuolatinės formos studijoms nustatytasis studijų laikotarpis.

7. Asmenys, pagal stojimo rezultatus nepatenkantys į studijų vietas, į kurias priimamų studentų studijos visiškai arba iš dalies apmokamos valstybės biudžeto lėšomis, ir sutinkantys mokėti aukštosios mokyklos nustatytą studijų kainą, konkurso būdu gali būti priimami į ištęstosios formos studijas, vykdomas pagal laipsnį suteikiančias studijų programas, ir į visų formų studijas, vykdomas pagal laipsnio nesuteikiančias studijų programas. Studijų vietų, į kurias priimami šie studentai, skaičių nustato aukštoji mokykla, atsižvelgdama į galimybes užtikrinti specialistų parengimo kokybę.

8. Švietimo ir mokslo ministerija nustato studijų vietų, į kurias priimami užsienyje išsilavinimą įgiję asmenys, kurių studijos valstybinėse aukštosiose mokyklose visiškai arba iš dalies apmokamos valstybės biudžeto lėšomis, skaičių ir priėmimo į šias vietas tvarką.

9. Švietimo ir mokslo ministerija gali nustatyti lengvatines stojimo į valstybines aukštąsias mokyklas sąlygas išeivijos ir lietuvių kilmės užsieniečių vaikams, vaikaičiams, provaikaičiam s. Išeivija laikomi Lietuvos Respublikos piliečiai, ne mažiau kaip 3 metus gyvenantys užsienyje. Lietuvių kilmės užsieniečiu laikomas užsienietis, kurio tėvai ar seneliai arba vienas iš tėvų ar senelių yra ar buvo lietuviai ir pats pripažįsta save lietuviu.

10. Asmenys, turintys profesinio bakalauro laipsnį, turi teisę Švietimo ir mokslo ministerijos nustatyta tvarka stoti į antrosios pakopos studijas.

11. Asmenys, studijuojantys pagal neformaliojo švietimo programas ar atskirus studijų dalykus (jų grupes) priimami aukštųjų mokyklų nustatyta tvarka.

47 straipsnis. Vidinis studijų kokybės užtikrinimas

1. Kiekviena aukštoji mokykla privalo sukurti, įteisinti bei įgyvendinti nuolatinio kokybės gerinimo strategiją, numatyti veikimo būdus ir priemones, padedančius užtikrinti kokybę.

2. Būtinios vidinio kokybės užtikrinimo priemonės yra šios:

- 1) nuolatinis veiklų įsivertinimas;
- 2) ne rečiau kaip kartą per trejus metus atliekama studijų programų savianalizė, kurioje dalyvauja akademinė bendruomenė ir aukštosios mokyklos partneriai;
- 3) nuolatinė studentų apklausa apie kiekvieno dalyko programos, dėstymo ir studijų aprūpinimo kokybę;
- 4) reguliari absolventų apklausa ir jų karjeros bei profesinės veiklos stebėseną.

3. Aukštoji mokykla turi nuolat skelbti tikslią kiekybinę ir kokybinę informaciją apie studijų programas, suteikiamas kvalifikacijas, mokslo ir meno veiklos rezultatus, įsivertinimo rezultatus, studentų bei kitų suinteresuotų šalių nuomonę apie studijų kokybę ir jų karjeros rodiklius.

48 straipsnis. Aukštųjų mokyklų ir užsienio aukštųjų mokyklų filialų veiklos ir studijų programų išorinis įvertinimas ir akreditavimas

1. Išorinio įvertinimo paskirtis - remiantis išorinio vertinimo išvadomis nustatyti aukštosios mokyklos ar užsienio aukštosios mokyklos filialo veiklų kokybę, teikti rekomendacijas kokybei gerinti, ugdyti kokybės užtikrinimo kultūrą.

2. Akreditavimo paskirtis - remiantis išorinio įvertinimo išvadomis nustatyti, ar studijų programa/ aukštoji mokykla ar užsienio aukštosios mokyklos filialas atitinka teisės aktais nustatytus reikalavimus. Akredituojant naujai įsteigtą aukštąją mokyklą ar užsienio aukštosios mokyklos filialą, papildomai vertinama, ar tenkinami steigimo metu nustatyti reikalavimai.

3. Aukštųjų mokyklų studijų programų išorinį vertinimą vykdo Studijų kokybės vertinimo centras. Dėl studijų programų akreditavimo į Studijų kokybės vertinimo centrą turi kreiptis aukštoji mokykla. Aukštoji mokykla, suderinusi su Švietimo ir mokslo ministerija, dėl studijų programos akreditavimo gali kreiptis ir į kitą Europos aukštojo mokslo erdvės kompetentingų viešosios valdžios institucijų oficialiai pripažintą agentūrą. Jos išvada prilyginama Studijų kokybės vertinimo centro teikiamai išvadai.

4. Studijų programos turi būti akredituojamos ne rečiau kaip kartą per šešerius metus. Neakredituota studijų programa arba programa, kurios akreditavimo terminas pasibaigė, iš Studijų ir mokymo programų registro išregistruojama.

5. Aukštųjų mokyklų ir užsienio aukštųjų mokyklų filialų veiklos kokybei gerinti ir atskaitomybei įgyvendinti Švietimo ir mokslo ministerija reguliariai (kas šešerius metus) inicijuoja jų veiklos išorinį vertinimą ir tvirtina jo rezultatus. Šį vertinimą organizuoja Studijų kokybės vertinimo centras. Aukštųjų mokyklų ir užsienio aukštųjų mokyklų filialų veiklos išorinis vertinimas apima visas jų statutuose (įstatuose) nurodytas veiklos sritis ir remiasi veiklos atitikties statutuose (įstatuose) nurodytais misijai, mokslo ir studijų tarptautinio lygio, efektyvumo ir kitais kriterijais. Aukštųjų mokyklų ir užsienio aukštųjų mokyklų filialų veiklos išorinio vertinimo rezultatai naudojami joms akredituoti ir kitais steigėjo/juridinio asmens dalyvių susirinkimo numatytais atvejais.

6. Aukštųjų mokyklų ir užsienio aukštųjų mokyklų filialų veiklą arba studijų programų kokybės išorinis vertinimas atliekamas remiantis aukštosios mokyklos atlikta savianalize. Sudėtinės išorinio vertinimo dalys yra vertinimo vykdytojo sudarytos ekspertų grupės vizitas į aukštąją mokyklą ir vertinimo išvadų viešas paskelbimas.

7. Aukštųjų mokyklų ar užsienio aukštųjų mokyklų filialų ir studijų programų išorinio vertinimo ir akreditavimo tvarką tvirtina Vyriausybė, kurioje turi būti numatoma, kad išorinis vertinimas ir akreditavimas atliekami atsižvelgiant į aukštųjų mokyklų ar užsienio aukštųjų mokyklų filialų vidinius kokybės užtikrinimo procesus, vertinimo kriterijus, taip pat turi būti numatoma apskundimo tvarka. Aukštųjų mokyklų ar užsienio aukštųjų mokyklų filialų veiklos išorinis vertinimas atliekamas sudarant ekspertų grupes, kurių dauguma narių yra ekspertai iš užsienio valstybių. Naujai įsteigtos aukštosios mokyklos ar užsienio aukštųjų mokyklų filialų išorinio vertinimo terminas akreditavimo tikslu nustatomas jos steigimo metu, bet ne vėliau kaip per du metus nuo jos įsteigimo.

8. Teikti laipsnius ir kvalifikacijas gali tik akredituota aukštoji mokykla. Siekiant gerinti aukštojo mokslo kokybę šalies viešojo administravimo institucijų, asociacijų ar aukštųjų mokyklų iniciatyva gali būti atliekami tiksliniai vertinimai, kuriuos finansuoja vertinimo iniciatoriai.

9. Jeigu aukštosios mokyklos arba užsienio aukštosios mokyklos filialo veikla įvertinama neigiamai, ne vėliau kaip per du metus Studijų kokybės vertinimo centras atlieka pakartotinį veiklos vertinimą. Jei Studijų kokybės vertinimo centras pakartotinio vertinimo metu nustato, kad aukštosios mokyklos arba užsienio aukštosios mokyklos filialo teikiamos kvalifikacijos neatitinka nustatytų reikalavimų, jis ne vėliau kaip per mėnesį informuoja apie tai Švietimo ir mokslo ministeriją ir aukštosios mokyklos steigėją/ juridinio asmens dalyvių susirinkimą.

10. Aukštosios mokyklos, kurios įsteigtos ne vėliau kaip 2003 m sausio 1 d., laikomos akredituotomis.

49 straipsnis. Moksliniai tyrimai ir eksperimentinė plėtra mokslo ir studijų institucijose

1. Aukštosiose mokyklose atliekamų mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros kryptis, tematiką ir atlikimo būdus nustato pačios aukštosios mokyklos, atsižvelgdamos į valstybės reikmes, tyrimų svarbą studijoms, šalies visuomenei ir ūkiui, tarptautinio mokslinio bendradarbiavimo programas, taip pat į mokslo darbuotojų kvalifikaciją bei aukštosios mokyklos turimus išteklius. Šios kryptys ir temos nurodomos aukštosios mokyklos veiklą reglamentuojančiuose dokumentuose.

2. Mokslinių tyrimų instituto mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros kryptis nustato steigėjas (juridinio asmens dalyvių susirinkimas) arba jo įgaliota institucija.

50 straipsnis. Meno veikla

Aukštosiose mokyklose gali būti plėtojama profesionali dėstytojų ir studentų meno veikla, orientuota į visuomenės meninį lavinimą bei meno praktikos ir studijų vienovę. Šios veiklos pobūdį, mastą ir šiai veiklai keliamus reikalavimus nustato aukštoji mokykla.

51 straipsnis. Mokslo ir meno veiklos kokybės vertinimas

1. Mokslo ir studijų institucijos kasmet pagal švietimo ir mokslo ministro patvirtintas taisykles pateikia Švietimo ir mokslo ministerijai mokslinės, meno ir kitos susijusios veiklos

ataskaitas, kurias vertina Švietimo ir mokslo ministerijos įgaliota institucija Švietimo ir mokslo ministerijos nustatyta tvarka.

2. Mokslo ir studijų institucijos nuolat atlieka savo mokslinės veiklos analizę.

3. Švietimo ir mokslo ministerijos įgaliota institucija, pasitelkdama ekspertus iš užsienio valstybių, ne rečiau kaip kartą į šešerius metus organizuojamas mokslo ir studijų institucijų mokslinės ir meno veiklos vertinimą.

52 straipsnis. Mokslo veiklos rezultatų viešumas

1. Siekiant užtikrinti valstybės biudžeto lėšomis atliekamų mokslinių tyrimų kokybę, valstybės biudžeto lėšų panaudojimo skaidrumą ir paskatinti mokslo pažangą, visi valstybinėse mokslo ir studijų institucijose atliekamų mokslo darbų rezultatai turi būti skelbiami viešai, kiek tai neprieštarauja intelektinės nuosavybės ir komercinės paslapties apsaugą reglamentuojantiems teisės aktams.

2. Valstybės biudžeto lėšomis parengti mokslo darbai elektronine forma talpinami Lietuvos mokslo ir studijų elektroninių dokumentų informacinėje sistemoje. Konkrečias talpinimo ir prieigos sąlygas nustato Švietimo ir mokslo ministerija.

VI SKYRIUS AKADEMINĖ BENDRUOMENĖ

53 straipsnis. Akademinė bendruomenė

1. Akademinę bendruomenę sudaro mokslo ir studijų institucijų dėstytojai, mokslo darbuotojai, studentai, administracija, kiti asmenys, siejami mokslo ir studijų santykių.

2. Akademinė bendruomenė naudojasi akademinė laisve ir vadovaujasi akademinės etikos kodeksu, kuriuos pagal Švietimo ir mokslo ministerijos rekomendacijas parengia ir tvirtina mokslo ir studijų institucijos.

3. Akademinės bendruomenės etikos ir procedūrų priežiūrą atlieka Akademinės etikos ir procedūrų įgaliotinis.

54 straipsnis. Studento statusas

1. Studentas yra asmuo, studijuojantis pagal Studijų ir mokymo programų registre įregistruotas studijų programas. Asmenys, studijuojantys pagal neformaliojo švietimo programas ar atskirus studijų dalykus (jų grupes) vadinami klausytojais.

2. Studento statusą pažymi studento pažymėjimas, kurio formą ir išdavimo tvarką nustato Švietimo ir mokslo ministerija, o gamybą ir išdavimą organizuoja studentų atstovybių sąjungos.

3. Santykiai tarp studento ir aukštosios mokyklos įforminami studijų sutartimi. Pavyzdinę sutarties formą tvirtina Švietimo ir mokslo ministerija.

55 straipsnis. Studentų teisės ir pareigos

1. Studentai turi teisę:

- 1) pasirinkti studijų programą;
- 2) studijuoti pagal individualų studijų planą vadovaujantis aukštosios mokyklos nustatyta tvarka;
- 3) studijuoti pagal daugiau negu vieną studijų programą arba kitus studijų dalykus toje pačioje arba kitoje aukštojoje mokykloje;
- 4) vertinti studijuojamų dalykų dėstymo ir studijų aprūpinimo kokybę;
- 5) pasirinkti dėstytojus, jeigu tą patį dalyką dėsto keli dėstytojai;
- 6) siūlyti savo baigiamojo darbo temą arba pasirinkti iš keleto pasiūlytų temų;
- 7) atsiskaityti už darbus taikant alternatyvius būdus, jeigu turi negalią, dėl kurios negali atsiskaityti nustatyta tvarka, o toks atsiskaitymo būdas užtikrina, kad bus pasiekti atsiskaitymo tikslai;
- 8) kreiptis į aukštosios mokyklos administraciją, kad būtų įskaityti studijų rezultatai pasiekti toje pačioje arba kitoje Lietuvos arba užsienio aukštojoje mokykloje;

9) kreiptis į aukštosios mokyklos administraciją, ginčų nagrinėjimo komisiją dėl savo interesų pažeidimo;

10) aukštosios mokyklos statuto nustatyta tvarka nutraukti ir atnaujinti studijas;

11) išeiti akademinį atostogų neprarasdami studento statuso;

12) laisvai reikšti savo mintis ir pažiūras;

13) dalyvauti aukštosios mokyklos valdymo organuose;

14) rinkti studentų atstovybę ir būti išrinktais į ją;

15) laisvai burtis į klubus, draugijas, asociacijas;

16) naudotis mokslinių tyrimų, meno veiklos laisve;

17) naudotis įstatymų, aukštųjų mokyklų statutų bei kitų teisės aktų nustatytais kitomis teisėmis.

2. Studentas, neišlaikęs egzamino, įskaitos ar kitaip neatsiskaitęs už studijų programoje numatytus dalykus, turi teisę nemokamai perlaikyti (atsiskaityti) aukštosios mokyklos nustatyta tvarka. Ši tvarka turi būti priimta atsižvelgus į studentų atstovybės siūlymus.

3. Studentai privalo:

1) laikytis akademinės etikos kodekso, kurį priima aukštoji mokykla;

2) laikytis šio įstatymo, aukštosios mokyklos statuto, kitų teisės aktų ir vidaus tvarkos taisyklių.

4. Paskatų ir nuobaudų studentams skyrimo tvarką nustato aukštoji mokykla, suderinus su studentų atstovybe.

5. Valstybė sudaro studentui, besimokančiam kitoje vietoje nei jo nuolatinė gyvenamoji vieta, sąlygas pasirinkti asmens sveikatos priežiūros įstaigą ir gydytojus Sveikatos sistemos įstatymo nustatyta tvarka.

6. Lietuvos Respublikos piliečiams, besimokantiems aukštosiose mokyklose, sudaromos sąlygos atlikti privalomąją pradinę karo tarnybą pagal Karo prievolės įstatyme nustatytą tvarką.

7. Aukštosios mokyklos vadovas ar jo įgalioti asmenys, gavę studentų raštiškus prašymus, skundus ar pranešimus dėl šio įstatymo ar kitų teisės aktų nustatytų jų teisių ar teisėtų interesų pažeidimų, privalo per 15 dienų juos išnagrinėti ir raštu atsakyti.

8. Aukštosiose mokyklose veikia ginčų nagrinėjimo komisijos, kurios sprendžia iškilusius ginčus tarp studentų bei administracijos ir kitų darbuotojų. Šias ginčų nagrinėjimo komisijas po lygiai skiriami aukštosios mokyklos administracijos ir studentų atstovybės įgalioti asmenys. Ginčų nagrinėjimo komisijos sudarymo, ginčų nagrinėjimo bei sprendimų įgyvendinimo tvarką nustato aukštosios mokyklos statutas.

56 straipsnis. Studentų savivalda

1. Aukštosios mokyklos studentų interesams atstovauja studentų atstovybė. Studentų atstovybę sudaro visuotinio studentų susirinkimo išrinkti studentai. Studentų atstovybės rinkimų reglamentas yra tvirtinamas senate (akademinėje taryboje). Studentų atstovybė savo veikloje vadovaujasi Asociacijų įstatymu ir kitais teisės aktais, jeigu šis įstatymas nenustato kitaip, taip pat aukštosios mokyklos statutu ir visuotinio studentų susirinkimo (konferencijos) patvirtintais įstatais.

2. Visuotinis studentų susirinkimas (konferencija) yra teisėtas, jei jame dalyvauja daugiau kaip pusė visų studentų (visų konferencijos delegatų). Visuotinio studentų susirinkimo (konferencijos) sprendimai laikomi priimtais, jei už juos balsavo daugiau kaip pusė susirinkime (konferencijoje) dalyvavusių studentų.

3. Studentų atstovybės įstatuose turi būti nustatyta studentų delegavimo į aukštosios mokyklos valdymo organus tvarka. Studentų atstovai dalyvauja valdymo organų veikloje su sprendžiamąjo balso teise.

4. Studentų atstovybė turi teisę gauti informaciją ir paaiškinimus iš aukštosios mokyklos ir jos padalinių visais studijų klausimais.

5. Aukštoji mokykla remia studentų atstovybę, skiria lėšų atstovybės veiklai finansuoti.

6. Studentų atstovybė turi teisę išreikšti savo nuomonę visais studentams rūpimais klausimais ir aukštosios mokyklos statuto nustatyta tvarka pareikalauti dar kartą svarstyti aukštosios mokyklos valdymo organų priimtus sprendimus.

7. Studentų atstovybė pristato metines savo veiklos ir finansinę ataskaitas.

57 straipsnis. Lietuvos aukštųjų mokyklų studentų atstovybių sąjunga (sąjungos)

1. Aukštųjų mokyklų studentų atstovybės gali jungtis į asociacijas ar kitas sąjungas įstatymų nustatyta tvarka.
2. Lietuvos studentų atstovybių sąjunga (sąjungos) teikia siūlymus Seimui ir Vyriausybei, organizuoja bendrus visos šalies studentų renginius, koordinuoja aukštųjų mokyklų atstovybių veiklą.

58 straipsnis. Mokslo ir studijų institucijų personalas

Mokslo ir studijų institucijų personalą sudaro dėstytojai, mokslo darbuotojai bei kiti tyrėjai, administracijos ir kiti darbuotojai. Jų darbo apmokėjimo sąlygas ir socialines garantijas nustato įstatymai ir kiti teisės aktai.

59 straipsnis. Dėstytojai

1. Aukštųjų mokyklų dėstytojų pareigybės yra šios: profesorius, docentas, lektorius ir asistentas.
2. Profesoriaus pareigas gali eiti mokslininkas arba pripažintas menininkas. Profesoriaus pareigas einantis mokslininkas turi rengti mokslininkus, dėstyti studentams, vadovauti moksliniams tyrimams, skelbti tyrimų rezultatus recenzuojamuose mokslo leidiniuose. Profesoriaus pareigas einantis pripažintas menininkas turi rengti profesionalius menininkus, dėstyti studentams, dalyvauti meno veikioje ir (ar) formuoti meno mokslinių tyrimų kryptis ir joms vadovauti, skelbti tyrimų rezultatus.
3. Docento pareigas gali eiti mokslininkas arba pripažintas menininkas. Akademinės tarybos pritarimu į docento pareigas kolegijoje ne daugiau kaip vienai kadencijai gali būti priimamas asmuo, turintis magistro kvalifikacinį laipsnį ar jam prilygintą kvalifikaciją. Docento pareigas einantis mokslininkas turi dėstyti studentams, vykdyti mokslinius tyrimus ir eksperimentinę plėtrą, skelbti šios veiklos rezultatus recenzuojamuose mokslo leidiniuose. Docento pareigas einantis pripažintas menininkas turi rengti profesionalius menininkus, dėstyti studentams, dalyvauti meno veikloje.
4. Į lektoriaus pareigas gali pretenduoti mokslininkas arba asmuo, turintis ne žemesnį kaip magistro kvalifikacinį laipsnį ar jam prilygstantį aukštąjį išsilavinimą. Lektorius turi dėstyti studentams, dirbti metodinį darbą.
5. Į asistento pareigas gali pretenduoti asmuo, turintis ne žemesnį kaip magistro kvalifikacinį laipsnį ar jam prilygstantį aukštąjį išsilavinimą. Asistentas turi vadovauti studentų praktiniams užsiėmimams (praktiniams darbams, pratyboms, studentų praktikai ir kt.), padėti atlikti mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros darbus. Pastarasis reikalavimas gali būti netaikomas universiteto meno studijų asistentams, taip pat kolegijos asistentams.
6. Kvalifikacinius dėstytojų pareigybių reikalavimus, konkursų į šias pareigas organizavimo, atestavimo tvarką nustato aukštoji mokykla.

60 straipsnis. Mokslo darbuotojai

1. Mokslo ir studijų institucijų mokslo darbuotojai yra: tyrėjai, einantys vyriausiojo mokslo darbuotojo, vyresniojo mokslo darbuotojo, mokslo darbuotojo pareigas, jaunesniojo mokslo darbuotojo pareigas, mokslininkai stažuotojai.
2. Vyriausiojo mokslo darbuotojo pareigas gali eiti mokslininkas. Vyriausiasis mokslo darbuotojas turi rengti mokslininkus, vadovauti moksliniams tyrimams, skelbti tyrimų rezultatus recenzuojamuose mokslo leidiniuose.
3. Vyresniojo mokslo darbuotojo pareigas gali eiti mokslininkas. Vyresnysis mokslo darbuotojas turi vadovauti moksliniams tyrimams ir skelbti tyrimų rezultatus recenzuojamuose mokslo leidiniuose.
4. Mokslo darbuotojo pareigas gali eiti mokslininkas. Mokslo darbuotojas turi vykdyti mokslinius tyrimus ir eksperimentinės plėtrą, skelbti šios veiklos rezultatus recenzuojamuose mokslo leidiniuose.

5. Jaunesniojo mokslo darbuotojo pareigas gali eiti asmuo, turintis aukštąjį ar jam prilygstantį išsilavinimą. Jaunesnysis mokslo darbuotojas turi atlikti ar padėti atlikti mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros darbus, ruošti stoti į doktorantūrą.

6. Mokslininko stažuotojo pareigas kitoje institucijoje, nei parengė daktaro disertaciją, gali eiti asmuo, kuris apgynė daktaro disertaciją ne anksčiau kaip prieš 3 metus iki skyrimo į šias pareigas dienas.

7. Kvalifikacinius tyrėjų pareigybių, išskyrus mokslininkus stažuotojus, reikalavimus, konkursų į šias pareigas, išskyrus mokslininkų stažuotojų, organizavimo tvarką nustato mokslo ir studijų institucija.

8. Kvalifikacinius mokslininkų stažuotojų pareigybių reikalavimus, skyrimo į šias pareigas tvarką bei jų stažuotių finansavimo tvarką nustato Vyriausybė.

61 straipsnis. Administracija ir kiti darbuotojai

1. Mokslo ir studijų institucijos turi turėti administraciją, būtiną jos ir jos padalinių administracinėms funkcijoms atlikti, taip pat kitų darbuotojų, reikalingų institucijos studijų, mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros, ūkinės veiklos uždaviniams įgyvendinti.

2. Administraciją sudaro mokslo ir studijų institucijų darbuotojai, kurie turi teisę pagal savo kompetenciją duoti privalomus nurodymus pavaldiems darbuotojams, išskyrus aukštųjų mokyklų akademinį padalinį, kurie yra kitų akademinį padalinių sudėtyje, ir mokslinių tyrimų institutų akademinį padalinį vadovus. Be administracinių pareigų, jie gali dirbti pedagoginį ir (ar) mokslinį darbą.

3. Kitų (ne administracijos) mokslo ir studijų institucijų darbuotojų skaičių, jų pareigas ir funkcijas nustato mokslo ir studijų institucija.

62 straipsnis. Kvietiniai dėstytojai ir mokslo darbuotojai

1. Mokslo ir studijų institucija gali ne ilgesniam kaip dvejų metų laikotarpiui pakviesti dėstytojus ir mokslo darbuotojus dirbti pagal terminuotą darbo sutartį.

2. Kvietiniams dėstytojams, mokslo darbuotojams ir kitiems tyrėjams netaikoma šiame įstatyme nustatyta skyrimo į pareigas tvarka.

63 straipsnis. Asocijuotieji mokslininkai

1. Asocijuotojo mokslininko statusas Lietuvos mokslo ir studijų institucijos senato (akademinės tarybos) ar mokslinių tyrimų instituto tarybos sprendimu gali būti suteikiamas toje institucijoje dirbusiam mokslininkui, palaikančiam su ja mokslinius ryšius, bet laikinai (iki kadencijos pabaigos) išėjusiam dirbti į įmonę Lietuvoje arba išvykusiam dirbti į užsienio mokslo ir studijų instituciją.

2. Asocijuotasis mokslininkas, grįžęs dirbti į mokslo ir studijų instituciją, gali be konkurso užimti ankstesnes pareigas ir jas eiti iki kadencijos pabaigos, jeigu tam pritaria aukštosios mokyklos senatas (akademinė taryba) ar mokslinių tyrimų instituto taryba.

64 straipsnis. Profesoriai emeritai

1. Vyresniems kaip šešiasdešimt penkerių metų profesoriams, aktyviai dirbusiems mokslinį ir pedagoginį darbą aukštojoje mokykloje, už ypatingus nuopelnus mokslui ar menui aukštosios mokyklos senatas (akademinė taryba) gali suteikti profesoriaus emerito vardą.

2. Profesoriumi emeritumui statuto (įstatų) nustatyta tvarka sudaromos sąlygos dalyvauti aukštosios mokyklos mokslinėje ir kitoje veikloje.

3. Profesoriumi emeritumui aukštosios mokyklos nustatyta tvarka mokama įstaigos senato (akademinės tarybos) nustatyto dydžio profesoriaus emerito mėnesinė išmoka.

65 straipsnis. Dėstytojų, mokslo darbuotojų, administracijos bei kitų mokslo ir studijų institucijų darbuotojų teisės ir pareigos

1. Dėstytojai, mokslo darbuotojai, kiti tyrėjai ir administracijos darbuotojai bei kiti darbuotojai turi teisę:

1) dalyvauti konkursuose mokslo programoms vykdyti bei mokslo ir studijų fondų paramai gauti, disponuoti skirtomis lėšomis;

2) dalyvauti konkursuose stažuotėms Lietuvos Respublikoje ir užsienyje;

3) gauti iš valstybės institucijų moksliniam darbui reikalingą informaciją. Jeigu tokia informacija yra valstybės ar tarnybos paslaptis, ji teikiama ir naudojama teisės aktų nustatyta tvarka;

4) dalyvauti priimant sprendimus dėl savo įstaigos statuto (įstatų) turinio ir veiklos plano;

5) dalyvauti įvairiose profesinėse sąjungose bei asociacijose, tarp jų ir esančiose užsienyje;

6) dirbti savarankiškai arba jungtis į kūrybines grupes;

7) savarankiškai skelbti savo mokslinius darbus;

8) teikti eksperto paslaugas.

2. Dėstytojai kas 5 metai gali būti atleidžiami ne ilgesniam kaip metų laikotarpiui nuo pedagoginio darbo moksliniams tyrimams atlikti bei savo mokslinei ir profesinei kvalifikacijai kelti. Per šį laikotarpį dėstytojui mokamas vidutinis jo darbo užmokestis.

3. Dėstytojams, mokslo darbuotojams, kitiems tyrėjams ir administracijos darbuotojams bei kitiems darbuotojams laiduojama:

1) akademinė laisvė;

2) kūrybos ir intelektualaus darbo autorių teisės, nustatytos Lietuvos Respublikos įstatymuose bei tarptautinėse sutartyse;

3) apsauga nuo varžymų ir sankcijų už savo tyrimų rezultatų ir įsitikinimų skelbimą, išskyrus atvejus, kai skelbiama informacija yra valstybės ar tarnybos paslaptis;

4) nešališkas ir viešas mokslinių darbų recenzavimas.

4. Dėstytojai, mokslo darbuotojai, kiti tyrėjai ir administracijos darbuotojai bei kiti darbuotojai privalo:

1) laikytis mokslinės ir profesinės etikos normų;

2) vykdyti savo įstaigos statute (įstatuose) nustatytas pareigas ir funkcijas.

66 straipsnis. Priėmimas į mokslo ir studijų institucijų dėstytojų ir mokslo darbuotojų pareigas

1. Į mokslo ir studijų institucijų dėstytojų ir mokslo darbuotojų, išskyrus mokslininkus stažuotojus, pareigas asmenys priimami viešo konkurso būdu 5 metų kadencijai. Konkurso dėstytojų ir mokslo darbuotojų pareigoms eiti organizavimo tvarką tvirtina aukštosiose mokyklose senatas (akademinė taryba), mokslo tyrimo institutuose mokslinių tyrimų institutų taryba.

2. Į mokslininkų stažuotojų pareigas asmenys skiriami Vyriausybės nustatyta tvarka ne ilgesniam kaip 2 metų laikotarpiui. Sis laikotarpis gali būti pratęstas dar vieniems metams.

3. Prieš 3 mėnesius iki mokslo ir studijų institucijos dėstytojo ar mokslo darbuotojo kadencijos pabaigos skelbiamas viešas konkursas šioms pareigoms užimti. Jame gali dalyvauti ir šias pareigas einantis asmuo. Pranešimas apie konkursą pareigoms užimti turi būti skelbiamas institucijos ir Lietuvos mokslo tarybos tinklalapiuose ir šalies, o jeigu tikslinga - ir tarptautinėje žiniasklaidoje.

4. Su asmeniu, du kartus iš eilės laimėjusiu konkursą dėstytojo ar mokslo darbuotojo pareigoms užimti, sudaroma neterminuota darbo sutartis. Sis asmuo atestuojamas kas penkerius metus mokslo ir studijų institucijos tarybos nustatyta tvarka.

5. Kandidatus į dėstytojų ir mokslo darbuotojų, išskyrus mokslininkus stažuotojus, pareigybėms užimti vertina priėmimo komisija, sudaroma mokslo ir studijų institucijos nustatyta tvarka. Ne mažiau kaip 1/3 priėmimo komisijos narių sudaro išorės ekspertai. Vykdam konkursą priimti į vyriausiojo mokslo darbuotojo ar profesoriaus pareigas, priėmimo komisijoje turi būti bent vienas ekspertas iš užsienio valstybės.

6. Laimėjęs konkursą asmuo skiriamas dėstytojo ar mokslo darbuotojo pareigoms mokslo ir studijų institucijos rektoriaus (direktoriaus) įsakymu ne anksčiau kaip praėjus 7 dienoms po konkurso, bet ne vėliau kaip per mėnesį nuo įvykusio konkurso dienos.

7. Mokslo ir studijų institucijos dėstytojams ir mokslo darbuotojams gali būti organizuojama neeilinė atestacija mokslo ir studijų institucijos tarybos nustatyta tvarka.

67 straipsnis. Parama dėstytojams, tyrėjams ir mokslo darbuotojams

Dėstytojai ir mokslo darbuotojai gali gauti valstybės paramą mokslinėms stažuotėms užsienyje, dėstytojų užsienio mokslo ir studijų institucijose. Šios paramos tvarką nustato Vyriausybė.

68 straipsnis. Studentų, dėstytojų, mokslininkų ir kitų tyrėjų organizacijos

1. Studentai, dėstytojai, mokslininkai ir kiti tyrėjai turi teisę Asociacijų įstatymo nustatyta tvarka burtis į sąjungas, organizacijas ir kitas asociacijas.

2. Studentų sąjungos ir organizacijos, dėstytojų, mokslininkų ir kitų tyrėjų organizacijos, kitos susijusios su mokslu ir studijomis asociacijos, veikiančios pagal įstatymus ir savo įstatus, priemonėms, susijusioms su mokslu ir studijomis, vykdyti gali gauti valstybės biudžeto lėšų.

VII SKYRIUS MOKSLO IR STUDIJŲ FINANSAVIMAS

69 straipsnis. Mokslo ir studijų institucijų lėšos ir finansavimas

1. Valstybinių mokslo ir studijų institucijų lėšas sudaro:

- 1) valstybės biudžeto lėšos;
- 2) valstybės fondų lėšos;
- 3) tarptautinių ir užsienio fondų ir organizacijų skiriamos lėšos;
- 4) lėšos, gautos kaip programinis konkursinis mokslinių tyrimų finansavimas;
- 5) lėšos, gautos kaip parama pagal Labdaros ir paramos įstatymą;
- 6) kitos teisėtai gautos lėšos.

2. Valstybės biudžeto asignavimai valstybinėms mokslo ir studijų institucijoms skiriami išlaidoms ir turtui įsigyti. Asignavimai išlaidoms skiriami neišskiriant iš jų darbo užmokesčio.

3. Asignavimai Seimo patvirtintame valstybės biudžete nurodomi pagal kiekvieną valstybinį universitetą. Valstybinės kolegijos ir valstybės mokslinių tyrimų institutai finansuojami iš valstybės institucijoms arba įstaigoms, vykdančioms jų steigėjo funkcijas, skirtų valstybės biudžeto asignavimų.

4. Valstybinėms mokslo ir studijų institucijoms valstybės biudžeto lėšos skiriamos:

- 1) studijoms;
- 2) moksliniams tyrimams ir eksperimentinei plėtrai bei meno veiklai plėtoti;
- 3) administravimui ir ūkiui;
- 4) stipendijoms;
- 5) valstybės investicijų programoms ir projektams;
- 6) kitoms reikmėms.

5. Vienai studijų vietai, į kurią priimamų studentų studijos visiškai arba iš dalies apmokamos valstybės biudžeto lėšomis, studijoms skiriamų valstybės biudžeto lėšų dydis pagal studijų programų rūšis, laipsnį suteikiančias ir laipsnio nesuteikiančias studijų programas, studijų pagal laipsnį suteikiančias studijų programas pakopas, studijų kryptis, krypčių grupes ar sritis ir formas apskaičiuojamas Vyriausybės nustatyta tvarka. Valstybės biudžeto lėšos studijoms valstybinėms aukštosioms mokykloms skiriamos Vyriausybės nustatyta tvarka, atsižvelgiant į studijų vietas, į kurias priimamų studentų studijos visiškai arba iš dalies apmokamos valstybės biudžeto lėšomis, skaičių atitinkamoje aukštojoje mokykloje.

6. Valstybės biudžeto lėšos moksliniams tyrimams ir eksperimentinei plėtrai bei meno veiklai plėtoti valstybinėms mokslo ir studijų institucijoms skiriamos Vyriausybės nustatyta tvarka. Šių lėšų skyrimas valstybinėms mokslo ir studijų institucijoms laikomas mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros bei meno veiklos baziniu finansavimu, kuris siejamas su valstybinių mokslo ir studijų institucijų mokslinės ir meno veiklos vertinimo rezultatais.

7. Valstybės biudžetinės mokslo ir studijų institucijos pajamos, gautos kaip studentų studijų įmokos arba kitas mokestis už studijas, taip pat iš mokslinės veiklos, ūkinės veiklos ir teikiamų paslaugų, Vyriausybės nustatyta tvarka įtraukiamos į valstybės biudžeto apskaitą, tačiau naudojamos pagal specialiąsias programas valstybinių mokslo ir studijų institucijų statutuose nustatytiems tikslams ir uždaviniams įgyvendinti. Valstybės biudžetinės aukštosios mokyklos specialiuju

programų lėšas valdo, naudoja bei jomis disponuoja Lietuvos Respublikos aukštųjų mokyklų turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo nustatyta tvarka.

8. Nevalstybinės mokslo ir studijų institucijos finansuojamos steigimo dokumentų nustatyta tvarka.

70 straipsnis. Programinis konkursinis mokslinių tyrimų finansavimas

1. Programinis konkursinis finansavimas skiriamas mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros programoms įgyvendinti. Pareiškėjai konkuruoja dėl programinio konkursinio finansavimo teikdami paraiškas, kurios vertinamos pagal atitinkamą konkrečių mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros programų keliamiems tikslams, aktualumo, kompetencijos, kokybės ir kitiems nustatytiems kriterijams.

2. Programinį konkursinį finansavimą administruoja Lietuvos mokslo taryba, Lietuvos valstybinis mokslo ir studijų fondas ir kitos Vyriausybės įgaliotos institucijos.

3. Lietuvos ūkio, kultūros, socialinės, sveikatos, krašto ir gamtos apsaugos bei kitų sričių programoms reikalingi moksliniai tyrimai, eksperimentinė plėtra ir specialistų rengimas finansuojami iš tvirtinant šias programas joms numatomų lėšų.

71 straipsnis. Konkursinės mokslo programos

1. Konkursinės mokslo programos - mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros darbų priemonių visuma, kurios rezultatai yra naujos mokslo žinios, technologijos ir mokslinių tyrimų aplinka (infrastruktūra, bazinės kompetencijos ir pan.), reikalingi tam tikrai visuomenei aktualiai problemai spręsti. Konkursinės mokslo programos įgyvendinamos konkursiniu būdu finansuojamų projektų forma.

2. Nacionalinės mokslo programos - tai konkursinės mokslo programos, sukuriančios sąlygas spręsti valstybei ir visuomenei svarbias problemas ir didinti Lietuvos mokslo tarptautinį konkurencingumą. Nacionalinių mokslo programų tikslas - sutelkti Lietuvos mokslo potencialą ir finansinius išteklius, inicijuoti tam tikrai problemai spręsti būtinus naujus ir koordinuoti jau vykdomus mokslinius tyrimus. Nacionalinių mokslo programų nuostatus tvirtina Vyriausybė.

3. Kitos konkursinės mokslo programos inicijuojamos ir įgyvendinamos šias programas administruojančios institucijos nustatyta tvarka.

72 straipsnis. Valstybės biudžeto lėšų skyrimas nevalstybinėms aukštosioms mokykloms

Švietimo ir mokslo ministerija gali sudaryti sutartis su nevalstybinėmis aukštosiomis mokyklomis, kad būtų rengiami tam tikrų kryptių specialistai, jei valstybinėse mokslo ir studijų institucijose jie nerengiami, ir tam skirti valstybės biudžeto lėšų.

73 straipsnis. Studijų kaina

1. Studijų kainą asmenims, nurodytiems šio įstatymo 76 straipsnyje, nustato valstybinė aukštoji mokykla, tačiau ši kaina negali būti mažesnė nei vienai studijų vietai, į kurią priimamų studentų studijos visiškai apmokamos valstybės biudžeto lėšomis, studijoms skiriamų valstybės biudžeto lėšų dydis pagal studijų programų rūšis, laipsnį suteikiančias ir laipsnio nesuteikiančias studijų programas, taip pat studijų pagal laipsnį suteikiančias studijų programas pakopas, studijų kryptis, kryptių grupes ar sritis ir formas. Studijų kaina nurodoma priėmimo į valstybinę aukštąją mokyklą taisyklėse. Studijų sutartyje nustatyta studijų kaina negali būti didinama per visą nustatytą studijų laikotarpį.

2. Studijų kaina nevalstybinėse aukštosiose mokyklose nustatoma studijų sutartyje.

74 straipsnis. Studentų studijų įmokos

1. Valstybinių aukštųjų mokyklų pirmosios pakopos, vientisųjų ir antrosios pakopos studijų studentai, išskyrus studentus, nurodytus šio įstatymo 75 straipsnio 2 ir 3 dalyse ir 76 straipsnyje, kiekvieną semestrą aukštajai mokyklai moka studijų įmoką, kuri lygi Vyriausybės nustatyto minimalaus gyvenimo lygio 4 dydžiams.

2. Studentai, be Šio straipsnio 1 dalyje nurodytos studijų įmokos arba studijų sutartyje nurodytos studijų kainos, neturi mokėti valstybinei aukštajai mokyklai jokių kitų įmokų, tiesiogiai susijusių su studijų programos įgyvendinimu.

3. Įmokų, tiesiogiai nesusijusių su studijų programos įgyvendinimu, dydžius valstybinė aukštoji mokykla nustato, suderinusi su studentų atstovybe.

75 straipsnis. Nemokamas aukštasis mokslas gerai besimokantiems valstybinių aukštųjų mokyklų studentams

1. Gerai besimokantiems valstybinių aukštųjų mokyklų studentams laiduojamas nemokamas mokslas.

2. Gerai besimokančiais pirmosios pakopos, vientisųjų ir antrosios pakopos studijų studentais laikomi 30 procentų kiekvienos studijų formos kiekvienos studijų programos studentų, išskyrus studentus, nurodytus šio įstatymo 76 straipsnyje, atrinktų kas semestrą pagal geriausius studijų rezultatus (pirmąjį studijų semestrą - pagal stojimo rezultatus). Jų studijų įmokos apmokamos valstybės biudžeto lėšomis.

3. Trečiosios pakopos studentai ir studentai, studijuojantys pagal šio įstatymo 42 straipsnio 1 ir 2 punktuose nurodytas studijų programas, išskyrus studentus, nurodytus šio įstatymo 76 straipsnyje, nemoka valstybinėms aukštosioms mokykloms jokių įmokų, tiesiogiai susijusių su studijų programos įgyvendinimu.

4. Vyriausybė kasmet nustato studijų vietų, į kurias priimamų studentų studijų įmokos apmokamos valstybės biudžeto lėšomis, skaičių, kuris yra ne mažesnis nei studentų skaičius, nurodytas šio straipsnio 2 dalyje.

5. Tais atvejais, kai atsiranda laisvų studijų vietų, kuriose studijos visiškai arba iš dalies apmokamos valstybės biudžeto lėšomis, į jas pagal pažangumą gali pretenduoti toje pačioje studijų programoje tame pačiame kurse studijuojantys asmenys (išskyrus asmenis, nurodytus šio įstatymo 76 straipsnio 1 dalies 1 – 3 punktuose).

6. Tais atvejais, kai nėra galimybės užpildyti laisvas vietas šio straipsnio 5 dalyje nustatyta tvarka, valstybinės aukštosios mokyklos turi teisę atitinkamai padidinti kitų to paties kurso tos pačios krypties studijų vietų, kuriose studijos visiškai arba iš dalies apmokamos valstybės biudžeto lėšomis, skaičių.

76 straipsnis. Mokamos studijos valstybinėse aukštosiose mokyklose

1. Už studijas valstybinės aukštosios mokyklos nustatytą studijų kainą moka:

1) asmenys, studijuojantys pagal tos pačios arba žemesnės pakopos, kurią jie yra baigę valstybinėje aukštojoje mokykloje, laipsnį suteikiančią studijų programą arba pagal laipsnio nesuteikiančią studijų programą, nurodytą šio įstatymo 42 straipsnio 1 ir 2 punktuose, jeigu ne daugiau kaip už pusę baigtos studijų programos kreditų mokėjo visą studijų kainą, išskyrus Vyriausybės nustatytus atvejus;

2) asmenys, vienu metu studijuojantys pagal dvi ar daugiau tos pačios pakopos laipsnį suteikiančias studijų programas arba pagal laipsnio nesuteikiančias studijų programas, nurodytas šio įstatymo 42 straipsnio 1 ir 2 punktuose, jeigu jų studijos pagal bent vieną iš šių studijų programų yra visiškai arba iš dalies apmokamos valstybės biudžeto lėšomis (jie moka už antrąją ir kitas studijų programas);

3) užsieniečiai, išskyrus Europos Sąjungos valstybių narių ir Europos ekonominės erdvės valstybių piliečius, jeigu Lietuvos Respublikos tarptautinės sutartys ar kiti teisės aktai nenustato kitaip;

4) asmenys, priimti studijuoti šio įstatymo 46 straipsnio 7 dalyje nustatyta tvarka;

5) asmenys, priimti studijuoti pagal studijų programas, nurodytas šio įstatymo 42 straipsnio 3 punkte.

2. Už studijas studijų kainą, proporcingą dalyko apimčiai, moka:

1) asmenys, studijuojantys pagal neformaliųjų švietimo programas;

2) asmenys, kartojantys studijų programos atskirus dalykus.

77 straipsnis. Parama studentams

1. Studentai gali gauti valstybės paskolas:

1) šio įstatymo 74 straipsnio 1 dalyje nurodytai studijų įmokai mokėti, jeigu ji nebuvo sumokėta valstybės biudžeto lėšomis;

2) gyvenimo išlaidoms;

3) dalinėms studijoms pagal tarptautines (tarpžinybines) sutartis.

2. Valstybės paskolas gavę asmenys turi pradėti gražinti paskolas ir mokėti palūkanas ne vėliau kaip praėjus 2 metams po studijų baigimo, o asmenys, pašalinti iš aukštosios mokyklos - iš karto. Paskolos gražinamos lygiomis dalimis, atsižvelgiant į paskolą gavusio asmens pajamas, bet ne ilgiau kaip per 15 metų. Atsižvelgiant į gautų paskolų kiekį bei jų dydžius, paskolų gražinimo laikotarpis gali būti pratęstas iki 25 metų. Valstybės paskoloms teikti ir jų administravimo išlaidoms padengti gali būti naudojami Lietuvos valstybiniam mokslo ir studijų fondui šiam tikslui skirti valstybės biudžeto asignavimai, lėšos, sukauptos iš gražinamų paskolų, palūkanų ir delspinigių, paramos, privačių ūkio subjektų ir kitos lėšos. Valstybės paskolų studentams suteikimo, administravimo ir gražinimo tvarką nustato Vyriausybė.

3. Valstybinių aukštųjų mokyklų pirmosios pakopos, vientisųjų ir antrosios studijų pakopos nuolatinės formos studentams, gali būti mokamos socialinės ir skatinamosios stipendijos. Socialinės stipendijos skiriamos socialiniam studijų prieinamumui užtikrinti Vyriausybės nustatyta tvarka iš tam tikslui skirtų valstybės biudžeto asignavimų. Skatinamosios stipendijos skiriamos atsižvelgiant į studentų studijų rezultatus. Valstybinių aukštųjų mokyklų skatinamųjų stipendijų fondas sudaromas ir šios stipendijos skiriamos valstybinių aukštųjų mokyklų nustatyta tvarka, suderinta su jų studentų atstovybėmis. Skatinamosios stipendijos mokamos iš šiam tikslui valstybinėms aukštosioms mokykloms skirtų valstybės biudžeto asignavimų ir kitų valstybinių aukštųjų mokyklų lėšų.

4. Valstybinių aukštųjų mokyklų studentai turi teisę gauti ir kitą paramą, kuri teikiama Vyriausybės nustatyta tvarka.

5. Valstybės paramos studijoms užsienyje, taip pat paramos valstybinių aukštųjų mokyklų doktorantams, meno aspirantams ir studentams, studijuojantiems pagal šio įstatymo 42 straipsnio 1 ir 2 punktuose nurodytas studijų programas, priimtiems į studijų vietas, kuriose studijos apmokamos valstybės biudžeto lėšomis, tvarką nustato Vyriausybė.

78 straipsnis. Valstybinių mokslo ir studijų institucijų buhalterinė apskaita, atskaitomybė ir auditas

1. Mokslo ir studijų institucijos buhalterinę apskaitą, jos organizavimą bei tvarkymą, finansinės ir biudžeto vykdymo atskaitomybės sudarymą nustato įstatymai ir kiti teisės aktai.

2. Valstybinės mokslo ir studijų institucijos kasmet (ne vėliau kaip kovo mėnesį) viešai skelbia ir teikia Švietimo ir mokslo ministerijai metines veiklos ataskaitas, taip pat viešai skelbia metines pajamų ir išlaidų sąmatas bei jų įvykdymo ataskaitas.

3. Mokslo ir studijų institucijų veiklą įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka turi teisę tikrinti Valstybės kontrolė ir kitos valstybės kontrolės institucijos. Prireikus Švietimo ir mokslo ministerija gali inicijuoti mokslo ir studijų institucijų finansinės atskaitomybės auditą.

VIII SKYRIUS MOKSLINIŲ TYRIMŲ ĮSTAIGOS

79 straipsnis. Mokslinių tyrimų įstaigų tipai ir veiklos pagrindai

1. Valstybės mokslinių tyrimų įstaigų tipai:

1) valstybės mokslo institutai;

2) universitetų mokslo institutai;

3) valstybės mokslo įstaigos.

2. Mokslinių tyrimų įstaigos vykdo mokslinius tyrimus ir (arba) eksperimentinės plėtros darbus, kuria ir kaupia mokslo žinias, skatina visuomenės imlumą mokslui ir kultūrai, jos gebėjimus konkuruoti aukšto lygio technologijų, gaminių bei paslaugų rinkoje, skatina regionų bei visos šalies plėtrą, plėtoja šalies humanitarinę, informacinę ir technologinę kultūrą, puoselėja akademines

tradicijas, bendradarbiauja su verslo atstovais ir stiprina inovacijoms ir naujoms žinioms imlia visuomenę.

3. Mokslinių tyrimų įstaigos gali būti valstybės ir nevalstybinės. Valstybės mokslinių tyrimų įstaigų steigėja yra Vyriausybė. Nevalstybinės mokslinių tyrimų įstaigas gali steigti fiziniai ar juridiniai asmenys, išskyrus valstybės ir savivaldybių įstaigas.

4. Valstybės mokslinių tyrimų įstaigos yra viešasis juridinis asmuo, veikiantis kaip biudžetinė arba viešoji įstaiga.

5. Nevalstybinės mokslinių tyrimų įstaigos gali būti viešieji arba privatieji juridiniai asmenys. Jos steigiamos jų steigėjų moksliniams uždaviniams spręsti.

80 straipsnis. Mokslinių tyrimų įstaigų teisės

Mokslinių tyrimų įstaigos turi teisę:

1) nustatyti savo struktūrą, vidaus darbo tvarką, darbuotojų skaičių, jų teises ir pareigas, bei darbo apmokėjimo sąlygas, laikantis įstatymų ir kitų teisės aktų;

2) pasirinkti bendradarbiavimo su Lietuvos Respublikos ir užsienio įmonėmis, įstaigomis ir organizacijomis formas;

3) leisti mokslo ir kitą literatūrą, taip pat pasirinkti mokslinius leidinius savo tyrimų rezultatams skelbti ir jų skelbimo būdus;

4) kartu su aukštosiomis mokyklomis rengti mokslininkus, padėti rengti specialistus;

5) skatinti mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros rezultatų panaudojimą ūkio plėtros ir socialinio gyvenimo srityse;

6) vykdyti mokslinius tyrimus ir eksperimentinę plėtrą pagal sutartis su Lietuvos bei užsienio fizinais ir juridiniais asmenimis;

7) valdyti turtą, juo naudotis bei disponuoti teises aktų nustatyta tvarka;

8) vykdyti ekspertizes, teikti mokslines konsultacijas ir kitas paslaugas mokslo ir technologijų srityje;

9) teisės aktų nustatyta tvarka įgyti kitų teisių ir pareigų.

81 straipsnis. Valstybės mokslo institutas

1. Valstybės mokslo institutas yra mokslinių tyrimų įstaiga, kurios pagrindinė veikla yra Lietuvos ūkiui ir kultūrai svarbūs ilgalaikiai tarptautinio lygio fundamentiniai ir taikomieji moksliniai tyrimai, kuriems reikia specializuotų mokslininkų grupių.

2. Pagrindiniai valstybės mokslo instituto tikslai:

1) plėtoti mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros darbus, aktualius šalies ūkio plėtrai, socialinei sričiai ir kultūrai bei tarptautiniam bendradarbiavimui;

2) dalyvauti formuojant ir įgyvendinant ilgalaikes ūkio bei visuomenės vystymo strategijas;

3) kartu su aukštosiomis mokyklomis rengti mokslininkus, padėti rengti specialistus, užtikrinti tarptautinio lygio mokslinę kompetenciją;

4) diegti ūkinėje veikloje, eksperimentinėje gamyboje mokslinių tyrimų rezultatus.

82 straipsnis. Universiteto mokslo institutas

1. Universiteto mokslo institutas yra mokslinių tyrimų įstaiga, vykdanči mokslinius tyrimus kryptiškai, atitinkančiose universiteto išskeltus tikslus ir misiją, suteikianti mokslinę bazę universiteto studentų studijoms ir mokslininkams rengti, taip pat dėstytojų mokslinei kvalifikacijai kelti.

2. Pagrindiniai universiteto mokslo instituto tikslai:

1) plėtoti svarbius šalies kultūros, ūkio plėtrai ir universitetui aktualius fundamentinius ir taikomuosius mokslinius tyrimus;

2) kartu su universitetu rengti mokslininkus, padėti rengti specialistus, atsižvelgiant į naujausius mokslinius pasiekimus ir šalies ūkio poreikius;

3) sudaryti sąlygas studentų studijoms, dėstytojų ir kitų specialistų kvalifikacijos kėlimui.

83 straipsnis. Valstybės mokslo įstaiga

1. Valstybės mokslo įstaiga yra mokslinių tyrimų įstaiga, kuri vykdo atitinkamos ūkio ar kultūros srities plėtrai svarbius taikomuosius mokslinius tyrimus ir eksperimentinės plėtros darbus ir (ar) plėtoja eksperimentinę gamybą.

2. Valstybės mokslo įstaigos pagrindiniai tikslai:

1) vykdyti taikomuosius mokslinius tyrimus, mokymą, metodikų kūrimą konkrečioje steigėjui/juridinio asmens dalyviams ar steigėjo funkcijas atliekančiai institucijai aktualioje mokslinių tyrimų kryptyje;

2) skleisti mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros rezultatus ir prisidėti prie inovacijomis ir žiniomis pagrįstos ekonomikos kūrimo, žinioms imlios visuomenės ugdymo.

84 straipsnis. Mokslinių tyrimų įstaigos valdymo organai

1. Valstybės mokslinių tyrimų įstaigos (išskyrus valstybės mokslo įstaigą) valdymo organai yra mokslinių tyrimų įstaigos taryba ir mokslinių tyrimų įstaigos direktorius ir mokslinių tyrimų įstaigos valdyba.

2. Valstybės mokslo įstaigų ir nevalstybinių mokslinių tyrimų įstaigų valdymą reglamentuoja jų steigimo dokumentai.

85 straipsnis. Mokslinių tyrimų įstaigos taryba

1. Aukščiausias valstybės mokslinių tyrimų įstaigos valdymo organas yra mokslinių tyrimų įstaigos taryba.

2. Valstybės mokslinių tyrimų įstaigos tarybos funkcijos:

1) tvirtina direktoriaus pateiktą strateginį veiklos planą;

2) viešo konkurso būdu slaptu balsavimu renka ir atšaukia direktorių;

3) tvirtina įstaigos struktūrą ir jos pakeitimus;

4) tvirtina direktoriaus pateiktas metines veikios ataskaitas ir vertina, kaip mokslinių tyrimų įstaiga vykdo savo tikslus ir uždavinius;

5) nustato darbuotojų parinkimo principus bei mokslo darbuotojų atestavimo ir konkursų į pareigas organizavimo tvarką, sudaro konkursų ir atestacijos komisijas;

6) svarsto ir tvirtina direktoriaus pateiktą instituto metinę pajamų ir išlaidų sąmatą bei šios sąmatos įvykdymo ataskaitą, mokslinę veiklą, mokslininkų rengimą ir kitus vidaus tvarką reglamentuojančius dokumentus;

7) kasmet informuoja steigėją ir visuomenę apie strateginio veiklos plano vykdymo rezultatus;

8) atlieka kitas įstatuose nustatytas funkcijas.

2. Valstybės mokslo instituto taryba sudaroma 5 metams iš 9 arba 12 narių. 1/3 tarybos narių sudaro valstybės mokslo instituto mokslininkai, kuriuos renka valstybės mokslo instituto mokslo darbuotojai ir doktorantai. Kitus valstybės mokslo instituto tarybos narius skiria steigėjas /juridinio asmens dalyvių susirinkimas ar jo įgaliota institucija iš įstaigų, įmonių bei organizacijų institucijų, suinteresuotų sėkmingu valstybės mokslo instituto tikslų bei misijos įgyvendinimu, atstovų: pusę jų sudaro viešojo administravimo institucijų atstovai, kitą pusę sudaro partneriai - kitų įstaigų, įmonių bei organizacijų atstovai. Valstybės mokslo instituto direktorius turi teisę dalyvauti valstybės mokslo instituto tarybos posėdžiuose be sprendžiamojo balsų teisės.

3. Universiteto mokslo instituto taryba sudaroma 5 metams iš 9 arba 12 narių. 1/3 tarybos narių sudaro universiteto mokslo instituto mokslininkai, kuriuos renka instituto mokslo darbuotojai ir doktorantai. 1/3 tarybos narių skiria universiteto rektorius iš tyrėjų, 1/3 skiria steigėjas /juridinio asmens dalyvių susirinkimas ar jo įgaliota institucija iš partnerių - įstaigų, įmonių bei organizacijų, suinteresuotų universiteto mokslo instituto tikslų bei misijos įgyvendinimu, atstovų. Universiteto mokslo instituto direktorius turi teisę dalyvauti universiteto mokslo instituto tarybos posėdžiuose be sprendžiamojo balsų teisės.

4. 1/3 valstybės mokslo įstaigos tarybos narių sudaro šios įstaigos mokslo darbuotojai. Kitus valstybės mokslo įstaigos tarybos narius skiria steigėjas /juridinio asmens dalyvių susirinkimas ar jo įgaliota institucija.

5. Valstybės mokslinių tyrimų įstaigos tarybos sudėtį skelbia steigėjas/ juridinio asmens dalyvių susirinkimas ar jo įgaliota institucija. Naujos tarybos sudėtis skelbiama ne vėliau kaip prieš mėnesį iki tarybos kadencijos pabaigos.

6. Valstybės mokslinių tyrimų įstaigos tarybos nariais negali būti Respublikos Prezidentas, Seimo ir Vyriausybės nariai, savivaldybių tarybų nariai ir politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautojai.

7. Valstybės mokslinių tyrimų įstaigos taryba visų savo narių balsų dauguma iš steigėjo / juridinio asmens dalyvių susirinkimo ar jo įgaliotos institucijos paskirtų narių renka tarybos pirmininką.

8. Valstybės mokslinių tyrimų įstaigos taryba tvirtina savo darbo reglamentą. Taryba sprendimus priima visų tarybos narių balsų dauguma. Tarybos posėdžiai yra teisėti, jei juose dalyvauja ne mažiau kaip 2/3 tarybos narių.

9. Jeigu mokslinių tyrimų instituto tarybos narys netinkamai vykdo tarybos reglamente numatytas pareigas, tarybos pirmininkas turi teisę kreiptis į tarybos narį delegavusį / paskyrusį asmenį (instituciją) su prašymu atšaukti paskirtą (išrinktą) tarybos narį.

10. Mokslinių tyrimų įstaigų tarybos nariams gali būti mokamos išmokos iš mokslinių tyrimų įstaigų lėšų. Išmokų dydį ir mokėjimo tvarką nustato Vyriausybė.

86 straipsnis. Valstybės mokslinių tyrimų įstaigos valdyba

1. Valstybės mokslinių tyrimų įstaigos tarybos priimtus sprendimus įgyvendina kolegialus valdymo organas - mokslinių tyrimų instituto valdyba.

2. Mokslinių tyrimų įstaigos valdyba sudaroma iš mokslinių tyrimų įstaigos mokslo darbuotojų ir administracijos darbuotojų mokslinių tyrimų įstaigos įstatų nustatyta tvarka. Mokslinių tyrimų įstaigos valdybos darbo reglamentą tvirtina mokslinių tyrimų įstaigos taryba.

87 straipsnis. Valstybės mokslinių tyrimų įstaigos direktorius

1. Valstybės mokslo instituto direktorių tarybos teikimu skiria ir atleidžia švietimo ir mokslo ministras.

2. Universiteto mokslo instituto direktorių tarybos teikimu skiria ir atleidžia universiteto rektorius.

3. Valstybės mokslo įstaigos direktorių tarybos teikimu skiria ir atleidžia šios įstaigos steigėjas/ juridinio asmens dalyvių susirinkimas ar jo įgaliota institucija.

4. Valstybės mokslinių tyrimų įstaigos direktorius yra įstaigos vadovas, veikia jos vardu ir jai atstovauja. Valstybės mokslo mokslinių tyrimų įstaigos direktorius atlieka įstatų ir teisės aktų įstaigos vadovui nustatytas funkcijas ir atsako už įstaigos veiklą.

5. Valstybės mokslinių tyrimų įstaigos direktoriumi gali būti skiriamas asmuo, turintis vadybinės patirties ir paprastai turintis mokslo laipsnį.

6. Valstybės mokslinių tyrimų įstaigos direktoriaus kadencijos trukmė - 5 metai. Tas pats asmuo Valstybės mokslo instituto (universiteto mokslo instituto) direktoriaus pareigas gali eiti ne ilgiau kaip dvi kadencijas iš eilės.

7. Valstybės mokslinių tyrimų įstaigos direktorius pagal pareigas nėra mokslinių tyrimų įstaigos tarybos narys. Jis turi teisę dalyvauti valstybės mokslinių tyrimų įstaigos tarybos posėdžiuose be sprendžiamojo balso teisės.

88 straipsnis. Mokslinių tyrimų įstaigų finansavimas

Valstybės mokslo institutai finansuojami iš Švietimo ir mokslo ministerijai skirtų valstybės biudžeto asignavimų, valstybės mokslo įstaigos - iš valstybės institucijoms arba įstaigoms, vykdančioms atitinkamų valstybės mokslo įstaigų steigėjo funkcijas, skirtų valstybės biudžeto asignavimų, universiteto mokslo institutai - iš universitetams skirtų valstybės biudžeto asignavimų.

89 straipsnis. Įstatymo įgyvendinimas

1. Vyriausybei arba jos įgaliotai institucijai per devynis mėnesius nuo šio įstatymo įsigaliojimo dienos parengti ir patvirtinti mokslinių tyrimų įstaigų veiklos įvertinimo programą ir kitus šiam įstatymui įgyvendinti reikalingus teisės aktus.

2. Nuo šio įstatymo įsigaliojimo universitetai negali priimti asmenų į kolegines, o kolegijos į universitetines studijas.

90 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas

1. Šio įstatymo 4 įsigalioja 2010 m. sausio 1 d.

2. Šio įstatymo 40 straipsnio 3, 4, 5, 6 dalys įsigalioja 2010 m. rugsėjo 1 d..

3. Šio įstatymo VIII skyrius galioja iki 2010 m. sausio 1 d.

4. Šio įstatymo 77 straipsnio 3 dalis įsigalioja nuo 2009 m. sausio 1 dienos. Nuo šio įstatymo įsigaliojimo iki 2009 m. sausio 1 d. valstybinių aukštųjų mokyklų pirmosios pakopos, vientisųjų ir antrosios studijų pakopos nuolatinės formos studentams stipendijos mokamos Vyriausybės nustatyta tvarka iš valstybinėms aukštosioms mokykloms tam tikslui skirtų valstybės biudžeto asignavimų.

91 straipsnis. Teisės aktų pripažinimas netekusiais galios

Įsigaliojus šiam įstatymui, netenka galios:

- 1) Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymas (Žin., 1991, Nr. 7-191);
- 2) Lietuvos Respublikos aukštojo mokslo įstatymas (Žin., 2000, Nr. 27-715);
- 3) Lietuvos Respublikos aukštojo mokslo įstatymo 5, 9, 11, 15, 34, 40, 51, 54, 56, 59, 67 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymas (Žin., 2001, Nr. 16-496);
- 4) Lietuvos Respublikos aukštojo mokslo įstatymo 2 straipsnio, II skirsnio pavadinimo, 14, 15, 17, 27, 28, 29, 37, 39, 41, 47, 48, 54, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 66, 67 straipsnių pakeitimo bei papildymo ir 18, 64, 65, 68 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymas (Žin., 2002, Nr. 3-75);
- 5) Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo pakeitimo įstatymas (Žin., 2002, Nr. 68-2758);
- 6) Lietuvos Respublikos aukštojo mokslo įstatymo 59 ir 67 straipsnių pakeitimo įstatymas (Žin., 2002, Nr. 71-2968);
- 7) Lietuvos Respublikos aukštojo mokslo įstatymo 2, 3, 13, 15, 16, 17, 19, 22, 23, 24, 32, 36, 37, 39, 40, 41, 42, 44, 47, 48, 49, 54, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 67 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymas (Žin., 2003, Nr. 47-2058);
- 8) Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo 24 straipsnio pakeitimo įstatymas (Žin., 2004, Nr. 158-5756);
- 9) Lietuvos Respublikos aukštojo mokslo įstatymo ir Mokslo ir studijų įstatymo pakeitimo ir papildymo įstatymas (Žin., 2005, Nr. 85-3136);
- 10) Lietuvos Respublikos aukštojo mokslo įstatymo ir Mokslo ir studijų įstatymo pakeitimo ir papildymo įstatymas (Žin., 2006, Nr. 87-3395);
- 11) Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo 11 straipsnio pakeitimo įstatymas (Žin., 2007, Nr. 105-4287).

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

RESPUBLIKOS PREZIDENTAS

